

W. BRANDT: BERLYNAS PASILIKS LAISVAS

KUBOS SUKILĖLIAI IŠSPROGDINO GINKLŲ SANDELĮ PRIE SOSTINĖS

Mūšis dėl Santa Clara miesto nebaigtas

HAVANA, Kuba. — Sukilėlių pagrindinėms jėgoms įsivėlus į atvirą mūšį su kariuomene Las Villas provincijoje, vidurinėje Kuboje, jų mažesni daliniai griebėsi naujų sabotажinių veiksmų pačioj sostinėje ir aplink ją. Drąsiu puolimu jie įsiveržė į Guanabaco ginklų sandėlius netoli Havanos, prisigrobė ginklų, o kurių negalėjo paimti, išsprogdino į orą.

Per radijo stotis, veikiančias rytinėje ir vidurinėje Kuboje, revoliucionieriai giriasi, kad jie jau yra prie "pergalės vartų". Havanoj sukilėliai turi apie 5,000 kovotojų.

Kovos Santa Clara gatvėse

Kubos vyriausybė jiems didelį laimėjimų nepripažįsta, bet vis tik patvirtino, kad gatvių kovos dėl Santa Clara miesto eina nuo pirmadienio su dideliu nuomumumu.

Netoli Havanos pirmadienio naktį sukilėliai susprogdino Guirara de Melana tiltą. Santa Clara mieste Batistos vyriausybė metė tankus, artileriją ir lėktuvus prieš daug mažesnes Fidel Castro pajėgas, kovojančias dažnai tik peiliais. Kautynės eina nuo vieno namo iki kito. Smarkiai apgriauta Coca-Cola pilstytuvė, kurioje buvo sulindę revoliucionieriai ir reikėjo geros artilerijos ugnies, kol juos iš ten iškrastė.

Santiago apsuptas

Pora tūkstančių Fidel Castro sukilėlių laiko apsupę rytinėje provincijoje Santiago uostamiestį su 100,000 gyventojų ir 10,000 kariuomenės. Santiago numatytas sukilėlių valdžios buveinė, jei tik ji būtų galima užimti.

Užėmus Las Villas provincijos sostinę Santa Clara, būtų sala visiškai perkirsta pusiau. Batistos sąlygos išsilaikyti žymiai pablogėtų, kas paskatintų žmones ir kareivius dėtis su revoliucionieriais. Juo daugiau revoliucionieriai užima arba užblokuoja pramonės ir prekybos centrų (uostų), juo didesni nuostoliai gaunasi Batistai iš pagrindinio pajamų šaltinio — cukraus eksporto.

Kubos policininkai išvilko iš lėktuvo du JAV piliečius

"Atsilygino" už paramą

NEW ORLEANS, La. — Iš Delta linijos keleivinio lėktuvo, sustojusio Havanos aerodrome pakeliui iš Vakarų Indijos į New Orleans, generolo Batistos 4 detektyvai išvilko du Amerikos piliečius ir nusigabeno į kalinimą.

Lėktuvą išskrido be jų, Louis Brantley ir James Reid. Detektyvai įsiveržė į lėktuvą, nustumdami jį iš lėktuvo patarnautojų, atstatė revolverius ir pareikalavo, kad minėti jankiai iš lėktuvo išliptų. Jiems protestuojant ir aiškinantis, kad jie yra JAV piliečiai, policininkai griebėsi jėgos. Jiedu yra aukštesniosios mokyklos mokytojai iš Louisville, La.

JAV ambasada gavo įsakymą dalyką ištirti ir pareikšti protestą. Neoficialiomis žiniomis, tie du amerikiečiai, užėję į ae-

IŠ VISO PASAULIO

"Arabų vienybė"

TUNISAS. — Antradienį teismas nuteisė mirties bausme 5 arabus, norėjusius nužudyti Tunezijos prezidentą Bourguibą. Prezidentas sprendimą pakeitė į kalėjimą iki gyvos galvos.

Italai ieško Nasserio alyvos

KAIRAS. — Italijos valdinė alyvos kompanija sudarė su Jungtine Arabų Respublika bendrovę Eastern Oil. Šiai bendrovei duota teisė 13 metų ieškoti ir išnaudoti žibalo laukus, jei jų ras Sinojaus pusiasaly ir Raudonosios jūros pakraščiuose po vandeniu.

De Gaulle "prancūziška didybė"

PARYŽIUS. — Nustatant naują, sunkiojo franko kursą, De Gaulle nebesilaikė Amerikos dolerio, bet aukso, kaip vertės masto. Kai prancūzai laikėsi dolerio kaip masto, jie paskutinį kartą dolerį sulýgino su 420 frankų, prieš tai su 350 frankų — lygiais, apvaliais skaičiais. Laikantis De Gaulle "didybės" šūkiu, skaičiuota šitaip: 1 fr. bus vertas 1.8 miligramo aukso (0.000,057,872 uncijos). 1 uncija aukso kainuoja \$35. Sudauginus, gavosi 493.706 frankai už dolerį. Nuvertinimas išėjo 17-55%.

"Darbo talka" Bulgarijoje

SOFIJA, Bulgarija. — Šio Maskvos satelito valdžia nutarė "kviesti" kasmet 30-čiai dienų rebus valdžios įstaigų ir rašinių tarnautojų padirbėti fabrikuose iki 50 metų amžiaus vyrus ir moteris iki 45 metų. Projektas patiko ir Vengrijos valdytojams. Ir ten ruošiamas panašus pasūsti baltarankius, neišskiriant nė partijos įstaigų darbuotojus, po mėnesį į fabrikus ir kolchozus prievartos darbams.

\$4 bil. Pietryčių Azijai

LONDONAS. — Nuo Kolombo ekonominio plano pradžios prieš 18 mėnesių iki šių metų pabaigos Amerika suteikė vadinamoms Kolombo valstybėms ekonominės paramos už \$4 bilijonus. Anglija prisidėjo su \$300 mil., Kanada su \$197 mil. Pašalpomis pasinaudojo: Ceilonas, Burma, Kambodija, Indija, Indonezija, Laos, Malaja, Nepalas, Pakistanas, Filipinai, Singapore, Sarawakas, Šiaurės Borneo, Tailandas ir Pietų Vietnamas.

rodromo stotį, kalbėjo savo tarpe nedraugiškai apie Batistos valdžią. Policijos sekliai, kurių ten pilna, nugirdo pokalbį ir nusekė amerikiečius į lėktuvą.

Kuba yra viena iš "laisvojo pasaulio" Amerikos šelpiamųjų tautų. Be šios pagalbos Fidel Castro revoliucionieriai būtų diktatorių Batista seniai nuvertę.

Gen. Raoul Salan (kairėje) bando nuraminti Alžiro demonstrantus, kurie šaukia "Pasilik su mumis!" Demonstracija įvyko po to, kai buvo sužinota, jog generolas Salan yra atšaukiamas iš Alžiro ir paskiriamas Prancūzijos nacionalinės gynybos generaliniu inspektorium.

PINIGŲ KEITIMAS VAKARŲ EUROPOJ

Panaikino pokario laikotarpio varžtus

LONDONAS. — Vienuolika Vakarų Europos valstybių padarė pirmą drąsų žingsnį pokariniais metais į sveikesnę, laisvesnę prekybą, į savitarpinį bendradarbiavimą, kuriuo tikima prieiti ir prie glaudesnės politinės bendruomenės — Europos valstybių federacijos sudarymo.

Užsienio valiutos keitimo varžtai nėra panaikinti visiškai. Naujosios valiutos reformos daugiausia skirtos užsienio gyventojams ir valstybėms. Šalys, kurios šiaandien laisviau keičia užsienio pinigus, yra: Anglija, Prancūzija, Vokietija, Italija, Belgija, Olandija, Luksemburgas, Danija, Švedija, Norvegija ir Šveicarija.

Reformų reikšmė gyvenime

Ligi šiol buvo taip: jei turėjai kišenę vokiečių markių, prancūzų frankų ar anglų svarų, galėjai juos išleisti tik tų valiutų šalyse — Vokietijoje, Prancūzijoje, Anglijoje. Agentūra, spekuliuojanti valiutų kursu, galėjo išmainyti vieną valiutą į kitą, bet už gerą kainą.

Dabar minėtų šalių pinigai panašūs į keliautojo čekį — žmogus, firma, kompanija gali gauti bet kurios iš tų šalių valiutos. Šalys turi turėti pakankamai užsienio valiutos, o jei jos neturi, pasiskolins, kad nekiltų jokios abejonės jos išdopajėgumui.

Be savo šalies piliečiui vyriausybė nekeis piniai ir laisvai valiutos ir svetimų šalių pinigų, jei nėra pakankamo pinigų. Taigi, ši keitimo reforma nėra šimtu procentu laisva.

Lengvata prekiauti

Be užsienio turistų, kurie daugiausia pasinaudos šia valiutų keitimo reforma, didelį palengvinimą pajus prekybininkai ir pramonininkai.

Sakysime, italas, kuris parodo savo gaminį Anglijoje, galės gauti už jį ne tik svarus, bet, pavyzdžiui, vokiečių markių, jei jis ruošiasi pirkti automobilį ar kitą prekę Vokietijoje. Jei jis nori pirkti Prancūzijoje ir jam reikia frankų, anglų valdžia atsilygins jam prancūzų frankais. Panašiai elgsis ir Prancūzija, Vokietija bei kitos išvardytos valstybės. Ši valiutos reforma iš pat pirmos dienos stimuliuojančiai atsiliepė į tarptautinę prekybą, o ypač tarp tų šešių Europos ekon-

Sekmadienį šaukia masinį susirinkimą Vatikano klausimu

Prašo sekti vietinę spaudą ir radijo valandėles

Pirmadienį Chicago lietuvių susirinkime išrinktoji visuomenės komisija akcijai prieš Vatikano žygius vadovauti pasiskirstė pareigomis taip:

Komisijos pirmininkas — Chicago Lietuvos Tarybos vicepirmininkas T. Blinstrubas; vicepirmininkai — Dr. Šimaitis ir inž. J. Jukūnas; sekretorius — V. Adamkavičius ir išdininkas Zigmas Dailidka.

Komisija nutarė šį sekmadienį, sausio 4 d. 3 val. popiet šaukti masinį Chicago lietuvių visuomenės susirinkimą, kuriame kalbės 1) Lietuvos konsulas Dr. P. Daužvardis, 2) Alto Vykdo. Komiteto atstovas, 3) Komisijos pirmininkas T. Blinstrubas. Pareiškimus padarys organizacijų atstovai ir visuomenės veikėjai.

Komisija be to nutarė pagelbėti draugijoms, organizacijoms ir privatiems asmenims telegramų ir rezoliucijų persiuntimui į Vatikaną. Bus paruošti šeši telegramų tekstai ir gaunami Tera knygyne, J. Karvelio krautuvių, Marginiuose. Sinteresuo tieji galės bile kurioje nurodytų vietų pasirinkti telegramai tekstą ir iš čia pat pasiųsti.

Komisija prašo sekti jos pranešimus lietuvių vietinėje spaudoje ir klausytis radijo valandėlės.

Susirinkimui vieta bus sukurta vėliau ir paskelbta vietinė lietuvių spaudoje ir per radiją.

Kubos diktatoriaus gen. Batistos du vaikai atskrido į New Yorką. Tai sukėlė įtartinumą, kad ir likusi šeimos dalis sirinks naujajai sesijai sausio 7 d.

SOVIETŲ "BOMBA" BIRŽELIO 1 DIENĄ NESPROGS, UŽTIKRINO BURMITSRAS

MININT LINCOLNO GIMTADIENĮ JIS KALBĖS AMERIKOJ APIE MŪSŲ LAIKŲ VERGIJĄ, KOMUNISTINĘ SANTVARKĄ

BERLYNAS. — "Sovietų nustatytas laikas, kad Vakarų Berlynas iki birželio 1 d. turi būti demilitarizuotas, neutralizuotas ir paruoštas komunistų koupacijai, mūsų kalendorių nėra įrašytas", kalbėjo spaudos korespondentams Vakarų Berlyno burmistras Willy Brandt.

\$329 mil. Argentinai

Šalis ūkiniuose sunkumuose

WASHINGTONAS, D. C. — Argentinos prezidentas Arturo Frondizi, panašiai kaip De Gaulle, pripažino, kad respublikos ūkis yra didžiuliuose sunkumuose.

JAV, kartu su tarptautiniu valiutos fondu ir 11 privačių bankų, sudėjo didžiausią sumą, kokia bet kada buvo skolinta Pietų Amerikos respublikai — \$329 milijonus. Argentinos vyriausybė pasižadėjo laikytis kuo taupiausios ekonominės politikos, nors tai iš pradžių ir numuše gyvenimo standartą. Ateity gali duoti gerų vaisių ne vien valstybės išdai, bet ir visiems gyventojams.

Argentinos aukso ir dolerių atsargos sumažėjo nuo \$1.3 bil. iki \$100 mil. Ji nebepasiekė padengti užsienio perkamas prekes. Per ateinančius metus šalis išskolins dar \$100 mil. Prez. Frondizi nutarė nuvertinti pesą iki jo kuro laisvojo rinkoj ir panaikinti importo suvaržymus. Pesos oficialus kursas yra 5.5 JAV centų, gi laisvojoje rinkoje duoda tik pusantro centų.

Hoffa, F. Feinstein pradės organizuoti uniją policininkus

Apstatys piketais būstines

NEW YORKAS. — James Hoffos vadovaujama šoferių unija pranešė, kad ji greit griebis konkrečių žygių suorganizuoti policininkus į uniją ir apginti juos nuo išnaudojimo.

Šoferių unijos 237-o skyriaus pirmininkas Henry Feinstein paaiškino, kad nuo sausio 12 d. šoferių unijos piketais bus apstatytas New Yorko policijos būstinė ir tiekimų sandėliai. Tuo norima "padramatizuoti šoferių unijos pastangas suorganizuoti policininkus", pasakė Feinstein. Laikantis Hoffos plano, šoferių unija yra nustačiusi organizuoti policininkus visoje Amerikoje.

Senato komitetas yra iškėlęs daugybę Hoffos piktadarysčių — jo santykius su gengsteriais, nesiskaitymą su nariais, sudėtų pinigų eikvojimą, net jo neteisėtą išrinkimą į unijos prezidentus. Ir juo jį puola, juo jis darosi garsesnis, galingesnis ir ambacingesnis.

Vakarų Berlyno demokratinė bendruomenė pasiliks laisvojo pasaulio dalim, sujungta su Vakarų Vokietija valiutos, ekonominiais ir ideologiniais ryšiais, ir po šios Chruščevo paktuotos dienos, nurodytos lapkričio 27 d. ultimatyvinėje notoj JAV, Anglijos ir Prancūzijos vyriausybėms: Mes Kremliaus pavojingąją datą ignoruojame ir manome, kad tuo galėsime prisidėti prie Chruščevo "bombos" pavertimo į nieką, pasakojo su pasitikėjimu Brandt, neprileisdamas minties, kad dėl Berlyno Sovietai galėtų rizikuoti karu.

Berlyniečiai pažįsta vergiją

Berlyno burmistras ir šio miesto socialistų vadas su džiaugsmu priėmė Illinois gubernatoriaus Strattono kvietimą atvažiuoti į Springfieldą vasario mėnesį ir pasakyti kalbą Lincoln 150 gimimo sukakties minėjime.

Turėdamas mintyse vargstančius tautiečius komunistų valdžioje Rytų Vokietijoje, Willy Brandt pastebėjo, kad berlyniečiai žino, kas tai yra vergija, ir ne vien negrų anais Lincoln laikais, bet ir Rytų Europos tautų mūsų laikais, kuriems komunistai savo sistema sudaro civilizacijos gėdą.

Ta proga jis lankysis ir Washington, kur jis tikisi pasimaityti su JAV vyriausybės vadais.

Vokietijai mažėja noras padėti JAR statyti užtvanką

Nežino tikro susitarimo tarp Nasserio ir Nikitos

BONA. — Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministerija paaiškino, kad vyriausybės susilaukys nuo ankstyvesnių planų padėti Jungtinei Arabų Respublikai (JAR) statyti didžiąją Asuano (Aswan) užtvanką Egipte prie Nilo upės.

Vokietija pirma nori daugiau patirti apie Nasserio susitarimą su Nikita Chruščevu. Sutartis buvo skubiai pasirašyta sekmadienį Kaire. Sovietai pasižadėjo atlikti įžanginių statybos darbų už \$100 mil. Vokietija, be to Italija ir Belgija, į kurias Nasseris irgi kreipėsi pagalbos, ruošėsi pasiųsti ekspertų komisijas į Kairą dalykui ištirti prieš pasirašant sutartį su Sovietų Sąjunga.

Sutarty pasakytą, kad užtvankos statybos darbus galima paskirstyti ir kitų šalių rangovams (kontraktoriams), bet jie turi naudotis Sovietų statybos medžiagomis. Sovietai bus laikomi vyriausiais užtvankos statytojais, o kitos šalys turės klausyti jų nurodymų.

Maryland pakraščiuose Liberijos tanklavinis "African Queen" užplaukė ant povandeninių uolų ir perlūžo pusiau. Pakrančių apsauga išgelbėjo helikopteriais ir kuteriais visus 47 jūrininkus.

Laimingu Naujų Metų

"NAUJIENŲ" SKAITYTOJAMS, BIZNIERIAMS, PROFESIONALAMS, BENDRADARBIAMS IR VISIEMS GEROS VALIOS ŽMONĖMS LINKI

"N." Redakcija ir Administracija

NAUJUJŲ METŲ ANGOJE

Kas buvo 1958 ir ko laukiama 1959 metais

Besibaigiantieji 1958 metai pasižymėjo trimis reiškiniais: 1) Epidemiskas žmonių prieauglio padidėjimas visoje žemėje. Praeitais metais žmonių mūsų planetoj padaugėjo 47 milijonais, ir numatoma, kad 1959 m. padaugės dar 50 milijonais, taip kad daugėjant dabartinėmis ratomis 1980 m. žmonių žemėje bus 4 bilijonai (4,000,000,000), o apie 2,000 metus dar padvigubės.

Per 1958 m. komunistinė Kinija priaugo 15,000,000 gyventojų; Indija priaugo 6,000,000; Sovietų Rusija apie 3,600,000 ir Jungt. Amerikos Valstybės 2,600,000.

Bendrai 1958 m. žemėje gimė 108,000,000 ir mirė 61,000,000 žmonių.

Jungtinės Valstybės įžengia į naujuosius 1959 metus su truputį daugiau kaip 175,500,000 gyventojų; JAV nuo 1950 m. priaugo 24 milijonai žmonių.

2) Mokslo ir technologijos nepaprasta pažanga, kurios nežino visa žmonijos istorija, rezultate iššaukė neįsivaizduojamus militarus išradimus — operatyvinius tarpkontinentinius sviedinius — raketas, galinčius savyje gabenatominius užtaisus; atomo jėga varomus povandeninius nardlaivius, galinčius plaukti po vandeniu ir po ledais tūkstančius mylių, ir galiausiai dirbtinus žemės palydovus — satelitus, skraidančius aplink žemės kamuolį kas porą valandų ir galinčius apžvalgyti didesnę žemės kamuolio dalį ir, gal būt, svaityti žemėn... naikinimą.

3) Moralinė, intelektualinė ir ideologinė srityje žmonijos sujudimas 1958 m. buvo nemažiau fenomenalus.

Kaip Chicago universiteto istorijos profesorius William H. McNeill sako, marksizmo plitimas Azijoje ir, galbūt, Pietų Amerikoje, Islamo plitimas Afrikos negrų tarpe ir lingvistinio nacionalizmo kilimas Indijoje ir Viduriniuose Rytuose eina lygiagrečiai su marksizmo nykimu (decay) šiaurės Amerikoje, Europoje ir Rusijoje ir su kilimu kaip atrodo efektingų institucijų

Vakaru Europoje, kurios turės pašalinti valstybines sienas.

Kelionėk svarbesnių įvykių

Neseniai skaitėme apie archeologines iškasenas Italijoje, iš kurių nustatyta, kad žmogus (homo sapiens) ar žmogaus pirmtakai gyveno žemėje jau prieš 12-15 milijonų metų. Tad pora paskutinių šimtmečių moksle ir technikoje yra daug daugiau padarę kaip milijonai metų prieš tai, o paskutiniai 1958 metai daugiau kaip tie du šimtai metų. Žmogaus mokslinė ir technologinė pažanga paskutiniaisiais metais galima vadinti nebe revoliucija, o eksplozija, nova (Nova vadinama žvaigždė, kuri žibėjusi bilijonų metų, staiga sušvinta, sprogstą... ir gesta).

Svarbiausias 1958 m. įvykis buvo žmogaus prasilaužimas per žemės atmosferos kevalą ir "satelitų", "sputnikų", "eksploratorių" ir kt. pasiuntimas į visatos erdves.

Prie "sputniko" ir "Atlaso" svarbiausių 1958 m. įvykių pirmoje eilėje reikia pastatyti Borisą Pasternaką, sovietinės Rusijos rašytoją, "Daktaro Živago" autorių ir Nobelio premijos laureatą, kurs per 40 metų anapus Geležinės Uždangos pirmasis pasakė tiesą ir tebėra gyvas!

Kiti žymesni įvykiai buvo: Revoliucinis arabų nacionalimo išsižiebimas, pradedant Egipto ir Sirijos susijungimu 1958 m. vasario mėnesį, apėmęs visą vakarinę Aziją ir šiaurinę Afriką nuo Irako iki Maroko; JAV marinų išsikėlimas Libane; revoliucija Irake; Demokratų laimėjimas Jungtinės Valstybės; Rockefellerio laimėjimas New York'e; popiežiaus Pijaus XII mirtis; naujo popiežiaus Jono XXIII išrinkimas; kardinolo Stritch mirtis; Goldfine skandalas ir Sherman Adamso pasitraukimas; didysis mokyklos gaisras Chicagoje su 93 aukomis; De Gaulle ir Penktoji respublika Prancūzijoje; segregacijos bylos JAV pietuose ir mokyklų uždarymas; recesija ir atsigavimas; konfliktas prie Quemoy ir karo

pavojus Tolinuosiuose Rytuose; Nautilus perplaukė šiaurės ledinį okeaną po ledu; Aliaska pasidarė 49 valstybė; naujas sovietų Rusijos sutarčių lauzymas, šį kartą dėl Berlyno; kruvinojo Ivano Serovo, lietuvių, latvių, estų, kaukazių ir kt. masinio tremimo ir naikinimo specialisto pašalinimas; naujojo popiežiaus Jono XXIII pirmasis diplomatinis veiksmas — Lietuvos ir Lenkijos nepriklausomybės simbolio Vatikane — atstovybių naikinimas.

Žmogaus balsas iš dangaus

Mokslo srityje praėjusieji 1958 m. buvo Tarptautiniai Geofizikos Metai, kuriais labai daug ištirta ir naujų mokslinių laimėjimų pasiekta. Tų pasiekimų apvainikavimu galima skaičiuoti prieš pačias Galėdas JAV paleista į erdves satelitą Atlas, iš kurio radio bangomis iš erdvių pasiekė žemę gyvas žmogaus balsas — Amerikos prezidento sveikinimai su Kalėdomis ir Naujais Metais.

Satelitų pradžia prasidėjo dar 1957 metais, kai sovietų Rusija paleido savo du "sputnikus" į orbitą aplinkui žemę; pirmąjį iki 560 mylių, antrą su šuniuku Laika, iki 1,056 mylių aukštumos.

JAV pirmąjį mažiuką satelitą Explorer I paleido sausio 31 d. 1958, kurs pakilo orbitos aukštį 1,587 mylias; kovo 17 d. paleido antrą "baby" Vanguardą, pakilusių orbiton aplink žemę 2,466 mylių. Po to JAV paleido dar Explorer III ir Explorer IV, ir sov. Rusija paleido "Sputniką III", sveriantį 2,919 svarų ir pasiekusį iki 1,168 mylių.

JAV Pioneer, iššautas spalio 11 d. pakilo 71,300 mylių į erdves, o gruodžio 6 d. kitas Pioneer pakilo 65,000 mylių, bet visus 1958 metus apvainikavo Jungtinės Valstybės savo gruodžio 18 d. paleistu milžinų puspenktos tonos svorio satelitą ATLAS, kurs priimdamas ir persiugdamas žinias ir šiandien tebeskaidra aplink žemę.

Žmonių nuomonės apie žmones

Gallup jau šešti metai populiariausiu iš dešimties žmogumi Amerikoje randa prez. Eisenhowerį; antruoju po jo tebeina Winston Churchillis; trečiuoju Albertas Šveiceris (Dr. Albert Schweitzer), garsusis daktaras misionierius ir Nobelio premijos laimėtojas; toliau seka Billy Graham ir Harry Truman, generolas MacArthur, Richard Nixon, Dr. Jonas Salk, na ir Bernard Baruch su gubernatoriumi Orval Faubus...

Kiti žymioje vietoje minimi žmonės yra Adlai Stevenson, Herbert Hoover, John Foster Dulles, sen. John Kennedy, gub. Nelson A. Rockefeller, Dr. Ralph Bunche ir dar keli senatoriai; religijos srityje pop. Jonas XXIII, vyskupas Fulton J. Sheen, kard. Spellman ir kt.; moksle Dr. Werner von Braun; biznyje Winthrop Rockefeller; literatūroje Boris Pasternak ir Jim Bishop; kino teatre Perry Como, Arthur Godfrey, Leonard Bernstein ir tarptautinėje politikoje: gen. Charles de Gaulle, Dag Hammarskjöld, Conrad Adenauer, Monako kunigaikštukas Rainier ir Čiang-kaišakas.

Kas bus sekantis JAV prezidentas?

Apklausinejant įvairių sričių ir padėties žmones, i klausimą "Kas jūsų nuomone bus sekantis prezidentas?" 55% atsakė "demokratas", truputį daugiau kaip 30% buvo už respublikoną ir apie 13% nesirzy spėti.

Asmenimis pasisakė: už Nelson Rockefeller 16.7%, už John Kennedy 15.9%; Richard

Nixon 13.3%, Stuart Symington 5.1%, Adlai Stevenson 4.7% ir Lyndon Johnson 3%.

Viltys ir lūkesčiai 1959 m.

Pilni 65% pasisakė esą labiau optimistiški dėl 1959 m., 20% mano, kad ateinantieji bus kaip ir praėjusieji buvo, 12% yra mažiau optimistiški, o 2 nuosimčiai nesirzyta pranašauti.

Ar pasaulis stovi arčiau taikos, kaip stovėjo 1958 m. pradžioje, 66% atsakė "Ne", 27% atsakė "taip" ir 7% neturėjo savo nuomonės.

Ar bus geriau ar blogiau 1959 metais? Į tą klausimą 40% mano, kad bus taip pat, 3% mano, kad bus blogiau ir 4% nieko nesako.

Ko labiausiai nori sau 1959 metais? Apie 34% nori — geresnės algos, daugiau uždarbio arba išsimokėt skolas; 27% labiausiai 1959 m. nori geros sveikatos; likusioji dalis susimulkiną įvairius mažus pageidavimus: 5% nori "truputį taikos ir ramybės", ne tiek pasauliui kiek sau asmeniškai; 4.9% nieko naujo, kad tik viskas pasiliktų, kaip buvo.

31,000 daugiau kriminalinių bylų

Teisingumo departamentas Washington'e kaip tyčia metų pabaigai paskelbė duomenis, pagal kuriuos kriminalinių bylų 1958 m. buvo 31,000 daugiau kaip metais anksčiau. Tos bylos paskirstytos į 1,000 kategorijų, pradedant dideliais kriminaliniais nusikaltimais, baigiant smulkiais sučiavimais.

Pasak Malcolm Anderson, kriminalinės divizijos vedėją, didieji kriminaliniai nusikaltimai, kaip tai bankų plėšimai, falsifikacijos (forgeries), svaigalų nuostatų pažeidimai, tarpvalstybinė vogtų daiktų ir vežimų transportacija, pašto vagystės, išprievartavimai, ekstorsijos, pasisavinimai ir tp. tebesudaro nemažiau kaip pusę viso tų nusikaltimų krovinių.

Vienas praeitų metų šviesnių įvykių buvo pasak Andersoną advokatų grupės susispietimas į specialę sekciją tikslu vesti nenuilstamą kampaniją prieš kriminalo sindikatą.

\$72 bil. 1959 m. statybai

Amerikos kontraktorių sąjunga skelbia, kad 1959 metų konstrukcija JAV sieks 72 bilijonų dolerių arba 6% daugiau kaip praėjusiais metais.

Bendrai ateinančiais metais spėjama bus išleista \$52,200,000,000 naujai statybai ir arti \$20 bil. išlaikymui ir remontams.

Viešojo statyba 1959 m. padidėsianti visais 16%.

Rezidencijų statybai numatyta 7% padidėjimas su \$19,100,000,000 privačių rezidencijų statybai ir \$1 bil. masinio apgyvendinimo pastatams (public housing).

Komerceinei statybai — prekybos centrams ir kompanijų krautuvėms (chain stores) — \$3,600,000,000.

Religinė statyba — bažnyčios ir tikybinės institucijos sieksianti \$1 bil. arba 15% daugiau.

Viešųjų įstaigų (public utilities) statybai apie \$5,500,000,000.

Pramonės statybai apie \$2,200,000,000.

Vieškelių statybai 15% daugiau kaip anksčiau, būtent \$6,200,000,000.

Mokykloms — 8% daugiau, būtent \$3,100,000,000.

Kanalizacijai ir vandens tiekimui apie \$1,500,000,000.

Karinei statybai iki \$1,500,000,000.

Konservacijai (apsaugai) ir gerinimams apie \$1,100,000,000.

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — WEDNES., DECEMBER 31, 1958

Linkeėjimai Naujųjų Metų proga

Dr. A. Maccinai. Pagal Kri-lovo pasakėčią įrodyti, kad vėžys, lydis ir gūlbė įsikinkė taip pat gali vežimą toli nuvilkkti.

Frontininkams. Pasisaugoti, kad tautininkai nepušuostytų nosis, kaip kad buvo anais metais, po 17 gruodžio.

V. Rasteniui. Nesiskusti, kad visų ir visur esi mušamas. Už vieną muštą dešimt nemuštų duoda. Be to, ateinančiais metais linkime būti ne tik mušamam, bet ir paglostomam. — Čaca.

Tautininkų diplomatijos šefui. Turėti ir toliau darbo visokiems tautininkų subuvimėliams siuntinėti sveikinimo telegramas.

Bimbai. Laiku susiorientuoti, kuris kuriam iš Maskvos kraugerių pirmas paleis kulka į kaktą. Nuo to priklausys ir tolimesnis Maskvos budelių batlaiziams vadovavimas.

Bimbiniukams. Maskvos turguje nepapiginti savo raudono kailio, nes ten vykstant nuolatiniams "čistkoms" raudonų kailių kaina jų biržoje kyla.

Dailininkams. Ir toliau laikytis dėsnio, kad savitarpinis apstumdymas taip pat yra aukštos rūšies menas.

Nuosmūkininkams. Saugotis, kad nenusmuktų apatinę eilutes (kostiumo) dalis.

Rašytojų draugijai. Nesiminti darbo, apie kurį neišmanote, — būtent literatūros premijų skirstymo.

Žilui. Nesapnuoti daugiau x-sų su y-grekais, nes iš išgąčio gali priepuolį gauti. Geriau sapnuoti, kad vis dar esi generalinio štabo pulkininkas.

T. Blinstrubui. Po bet kokio pranešimo pirmąjam pasiūk-ti kalbėti, o prelegentui su-kirtus atsiprašyti, kad gerai nesupratęs.

Gulbinskui. Per kiekvieną parengimą vikriau narstyti su foto aparatu. Gal pasiseks pagauti.

Neolituanam. Norint išlaikyti prie savęs lietuvišką jaunimą, vietoj tradicinių alučių dažniau rengti tradicinius koniakėlius. Per Asbach'a ad astra.

Br. Dirmeikiui. Nenusiminti. Gal vėl atvažiuos tautininkų dipl. šefas, tai vėl bus linksmas.

Julitui Sakelei. Ir toliau sėkmingai bendradarbiauti "Dirvos" juokų skyriuje.

Jonui Leonui. Pasisaugoti, kad vėl neužpultų koks nors chuliganas, pasivadinęs visuomenės veikėju.

E. Cekienei. Įrodyti, kad gruodžio 17 perversmą įvykdė "Naujieji" štabas. O pas-kui Suvalkijos ūkininkus... Na visi žinom ką su jais darė. Č-po

Iššaukė į dvikovą ir patys pabėgo

TAIPEI, Formoza. — Du aukštesnės mokyklos studentai Lu An-nan in Liu Tieh, įpykę ant anglų kalbos mokytojo, kad nepraleido per egzaminus, iššaukė savo mokytoją į dvikovą, bet pabėgo iš kovos lauko, kai vietoje oponento pamatė ateinant policiją.

Laivas paners 11,000 metrų

TULON, Prancūzija. — Čia pradedamas statyti gelmių nardlaivis, kurs galėtų pasinerti iki 11 kilometrų į okeanų gelmes. Ligi šiol šiame mieste statyta "batisfera" yra pasiekusi iki keturių kilometrų prie Dakaro pakrastyje.

Anglija neseniai pavirto sala

LONDONAS. — Nors iš seniau buvo įrodymų, jog Didžiosios Britanijos sala ne visuomet buvo sala, geologai gavo naujų aiškių įrodymų, kad ta sala atsiskyrė nuo Europos žemyno tik prieš aštuonėtą tūkstančių metų.

G. STAKAUSKAS

GUST ir MARTA STAKAUSKAI,
SŪNUS JUOZAS ir ŠEIMA
UZEIGOS SAVININKAI

4600 So. Marshfield Avenue
Tel.: Virginia 7-8470

LAIMINGŲ NAUJUJŲ METŲ
VISIEMS SAVO DRAUGAMS IR
RĖMĖJAMS LINKI

BEVERLY HILLS FLORAL CO.

GUZAUSKŲ GELINYČIA

2443 West 63rd Street
Phone: PProspect 8-0833-34

Laimingų Naujųjų 1959 Metų
visiems biznieriems, davusiems
per mane garsinimus ir Kalėdų
sveikinimus į "Naujienas", ir
visiems draugams bei
pazįstamiems

ALEKSAS AMBROSE

VISIEMS MŪSŲ DRAUGAMS IR KLIENTAMS LINKIME
LAIMINGŲ NAUJUJŲ METŲ

Mes dėkome visiems už pastikėjimą ir daugelį užsakymų, kurių mes gavome.

General Parcel and Travel Co., Inc.

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Telefonas: CHelsea 3-2583

MŪSŲ SKYRIAI:

141 Second Ave.
New York City
Tel.: GRamercy 5-7430

332 Fillmore Ave.
Buffalo 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2674

308 W. Fourth St.
Boston 27, Mass.
Tel. ANDrew 8-5040

132 Franklin Ave.
Hartford, Conn.
Tel. CHapel 6-4724

39 Raymond Plaza W.
Newark, N. J.
Tel. MAarket 2-2877

900 Literary Rd.
Cleveland 12, Ohio
Tel. TOwer 1-1461

11339 Jos. Campau
Detroit 12, Mich.
Tel. TOWnsend 9-3980

632 W. Girard Ave.
Philadelphia 23, Pa.
Tel. WALnut 5-8878

Laimingų Naujųjų Metų linki
savo klientams ir draugams

WEST SIDE EXPRESS

S. T. FABIONAS, Savininkas

Pristato pečiams alyvą, anglis ir perkrausto baldus.

2146 So. Hoyne Ave. Chicago, Ill.
Tel.: Virginia 7-7097

1959 metų sausio 3 dieną, 11 val. ryto,
atidaromas lietuviškas

BEST RESTORANAS

1810 So. Halsted Street SEeley 3-8666

Į atidarymo šventę kviečiame visus senus ir naujus klientus,
draugus, pažįstamus čekagiečius ir iš kitur
atvažiuosius pasisvečiuoti lietuvių.

Visuomet šviežias, skanus ir įvairus lietuviškas maistas.
MONIKA ir KAROLIS CICĖNAI, Sav.

Laimingų Naujųjų Metų visiems savo
kostumeriams, bičiuliams, draugams
ir pažįstamiems linki

500 CLUB

1500 So. 49th Ave. Cicero 50, Illinois
Tel.: TOWNhall 3-9695

ADOLFAS HASENAITIS, Savininkas

DETROITO NAUJIENOS

Pavyzdingas socialdemokratų susirinkimas

Gruodžio 13 d. Detroito LSS 116 kuopos susirinkimas įvyko Antano ir ponios Kudžių namuose. Prasidėjo 7:30 val. vakare ir per pusrėčios valandos išsprendė visas painias metinio susirinkimo problemas. O dienotvarkėje buvo keletas svarbių punktų, kaip valdybos ir įvairių komisijų 1959-ųjų metams rinkimas, valdybos ir komisijų narių pranešimai apie besibaigiančių metų nuveiktus darbus, pinigų paskirstymas eilei lietuvių institucijų etc. Valdyba 1959 metams, dalinai perrinkus perykščius narius ir pririnkus naujus, susideda iš sekančių asmenų: pirmininkas — Justinas Pilka; sekretorius — Mikas Balčiūnas; išdalininkas ir finansų raštininkas — Pranas Bronskis ir organizatorius — Juozas Kudžius. Atstovais į Detroito Lietuvių Organizacijų Centrą išrinkti Mikas Balčiūnas, Pranas Bronskis ir Justinas Pilka; atstovauti Balfui — Besė Keblaitienė. Naujais nariais į kuopą įstojo Emilija ir Balesius Umbrasai. Ponai Umbrasai tik prieš keletą mėnesių persikėlė iš Brooklyno į Detroitą. Tenai jie irgi buvo vietinės socialdemokratų kuopos nariai, todėl kontaktą su mūsų kuopa rado greitai ir nedvejodami. Jų įstojimas visų buvo sutiktas su dideliu džiaugsmu.

Malonu čia rašyti ir apie mūsų 116 kuopos narių nusistatymą piniginių reikalų tvarkyme. Iš finansų raštininko pranešimo

paaiškėjo, kad kasoje turime artai 400 dolerių. Beveik ketvirtą tos sumos tuojau, beveik be opozicijos, ir išdalinome. Kokiems tikslams? Prašome: žurnalui "Darbui" paremti — \$25; Altui ateinančio Vasario 16-sios minėjimo proga — \$25; Stuttgarto lietuviams vaikučiams, išjungtiems iš Balso šalpos — \$20; Balfui narystės mokestis — \$5 etc. Namomė, kad neužilgo kasą papildysime, surengdami, dar žiemos metu, pobūvi salėje.

Nežiūrint labai blogo ir šalto oro (o mūsų kuopoje daug vyresnio amžiaus žmonių) šiame susirinkime dalyvavo apie 20 narių. Ponai ir Antanas Kudžiai po susirinkimo visus puikiai pavaišino. Valgėme, gėrėme ir snekučiavomės dar iki pusnakties. Ypatinga padėka priklauso poniai Kudžiūvienei, kuri nors ir ne būdama mūsų narė, bet gerbdama savo vyro įsitikinimą ir jo draugus, minimas vašes surengė. Sekantis susirinkimas bus Juozo Kudžiaus namuose, 14912 Lesure. Apie datą ir laiką nariams bus pranešta vėliau.

Viešas ir bendras N. Metų sutikimas

Kaip žinia, šiemet Detroito lietuvių organizacijos buvo aktyvios visą rudenį, iki pat švenčių: vakarai, koncertai, minėjimai, paskaitos — kiekviena savaitgalį. Atrodo, kad šie metai ir užbaigti bus susibūrus į didesnes grupes. Garsus čia inžinierių-gydytojų N. Metų balius, daug girdėti apie choristų

panašų pobūvi, na ir Lietuvių Balso Radijo Klubo N. Metų sutikimas. Du pirmieji yra uždarai ir jau reikalingas baigtas: kas pakviestas ir užimokėjęs — eis, kas ne — po laiko. Čia norime prisiminti, lyg ir pareikla muoti paskutinįjį — Radijo Balso balių.

Radijo Balsas N. Metų sutikimą rengia Riverside Masonic Temple namuose, Hubbard ir Bagley gatvių kampe. Užsakyta abi salės ir du orkestrai. Paruošta eibės valgių ir gėrimų. Niekas ten nėra pakviestas atskiru raštu, išskyrus garsinimus per radijo ir spaudą. Niekas nėra iš anksto užsimokėjęs. Ateiti gali visi lietuviai, niekam iš anksto nepranešę, susigalvoję ir paskutinę minutę. Įėjimas: \$1.50 (vienas doleris ir penkiasdešimt centų). Kiekviena didesnė grupė susiras atskirus staliukus pagėdaujamose salėse. Valgyti ir gerti nusipirks, kas kiek norės, o jei ne — galės šokti nesivaišindami.

Kaip matome, Radijo Balso klubo valdyba pasirinko kiek rizikingą, bet labai publikai palankų, daug laisvės duodantį, N. Metų sutikimo balius būdą. Manoma, kad šis eksperimentas pavyks ir jei prigys, tai bus ateiity kiekvienais metais praktikuojamas. Rašančio nuomone, geresnio būdo ir sugalvoti negalima. Reikia tik linkėti rengėjams pasisekimo, o būsimam baliui dalyviams geros nuotikos! Baliaus pradžia 8 val. vakaro (gruodžio 31 d.).

Du šimtai vaikučiai sutiko Kalėdų senelį

Seštadieninės lituanistinės mokyklėlės pobūvis gruodžio 21 d. sutraukė pilnutėlę Ispanų salę publikos. Be tėvelių ir šiaip svečių, buvo per 200 mokyklinių ir priešmokyklinių vaikučių. Priežastis? Lietuviškas Kalėdų senelis, ir vaidinimas "Šventoji naktis". Trumpai sakant, pasidarbuota ir tėvų komiteto ir mokyklėlės mokytojų. Puikus buvo mažųjų vaidinimas, po to bendri žaidimai (įtraukiant net mažiausius vaikučius!) salės vidury, o Kalėdų senelis tai jau toks tikras ir taip malonus, kad ir suaugusiam norėjosi būti jo paglostytam!...

Jeigu ką prikišti, tai tik dovanų išdalijimo momentą. Pernai ir seniau vaikai būdavo šaukiami pavardėmis ir dalijimo procedūra nusitęsėdavo ištisą valandą, sukeldama tikrą anarchiją. Šiemet pasirinktas geresnis būdas: dalinta salės vidury, grąžinant seneliui gautą numeruką, atsiimant dovaną. Tačiau ir šis būdas dar ne idealus, nes vaikai apspito senelį iš visų pusių, stengdamiesi kuo greičiau dovanas atsiimti ir, aišku, didesnieji engė mažesnius. Todėl nebuvo išvengta ir apstumdymų. Sekantiems metams siūlome: Kalėdų senelį pasodinti salės pakraštyje, kad ir po sceną, o vaikus leisti eilute, iš vieno šono, kaip tai daro amerikiečių didžiosiose krautuvėse. Kritikus gi, kurie bandė (po laiko) mokytojams duoti pastabas garsiai ir su pagieža, laikome, labai mandagiai tariant, neteisingais. Suvaldyti du šimtus jaunimo tarp 2 ir 12 metų keturiems ar penkiems mokytojams, tai, brolyčiai, ne juokas.

Neminint vaidinimo paruošimo dalyvių-mokytojų (nes jų buvo, girdėjome, ne vienas), su maloniu nusistebėjimu norime paminėti vieną asmenį: ponį Stefą Kaunelienę. Jos rankose buvo visas techninis paruošimas, bilietų išplatinta įskaitant. Viskas buvo atlikta stebėtinai puikiai! A. N.

Rockford, Ill.

Mūsų senieji lietuviai

Dienos, mėnesiai, metai bėga nesulaikomi. Kiekvienais metais lapas užverčiamas ir pradedamas naujas. Paprastai tikimasi, jog Naujieji Metai bus geresni, laimingesni. Taip, mes tikimės susilaukti laimingesnių metų ir linkime to pat kitiems. Ypač šiems metams besibai-giant.

Reikia tiesą pasakyti, jog šie metai daugeliui nebuvo per daug geri. O kai kuriems jie buvo ir gana sunkūs. Darbai sumažėjo. Bedarbių eilėse atsikūrenę milijonai. Nemažas skaičius ir lietuvių buvo nedarbo paliesti. Daugelyje fabriku darbo valandos buvo sutrumpintos. O tai reiškia, jog sumažėjo pajamos, pasunkėjo gyvenimas. Ypač nelengva yra išsiversti tiems, kurie turi šeimas.

Mūsų lietuvių kolonijai šie metai ir kitu atžvilgiu buvo gana liūdni. Mirtis iš mūsų tarpo pašalino 27 tautiečius. Tuo tarpu gimimus galima ant pirštų suskaičiuoti. Tai reiškia, jog lietuvių skaičius sumažėjo.

Senesnio amžiaus žmonės žino, kad artinasi jų gyvenimo sauleleidis. Jie tad stengiasi kaip galima smagiai savo gyvenimo paskutiniuosius metus praleisti. Didelė jų dauguma jau yra pensininkai ir kas mėnesį gauna čekius. Paprastai jie turi įsigiję savo namus. Be to, turi ir šiek tiek santaupų.

Zinoma, nevisi yra taip apsirūpinę. Kai kurie pensininkai nieko nesutaupę. Visą savo amžį gyveno linksmai, nesirūpindami tuo, kas bus rytoj. Tie dabar turi nemažai vargo: mė-

nesinio čekio jie laukia, kaip gervė giedros. Viengungiai, kad pigiau būtų pragyventi, veda derybas su namų savininkais, kad leistų jiems bent po du viename kambaryje apsigyventi. Tuo būdu jiems vienas kitas doleris atliktų alučiui ir stipresniam gėrimui.

Vienas 80 metų jaunuolis, kuris tarnavo caro gvardijoje ir buvo muzikantas, dažnai tiek įsilinksmina, jog užtraukia iš operos ariją taip garsiai, kad bufeto patarnautojai turi jį stabdyti.

Taip mūsų žilagalviai jaunuoliai ir leidžia savo dienas, linksmai ir berūpestingai... Zvalgas

Dievui malda, valdžiai skatikas — nepražūsta

MANNHEIM, Vokietija. — Revizijai patikrinant miesto pajamas nustatyta, kad iš vienos žmonės — šaudymo aikštės savininkės — nepilnai tepaimta mokesčių už elektros srovę. Miesto valdininkui pavesta trūkumą surasti ir išlyginti. Atlikęs pareigą valdininkas išrašė tokius išlaidų ir pajamų patikrinamuosius dokumentus: 1) Jo keliuonė pas savininkę 80 pfenigų, 2) Jo darbo valandų apmokėjimo sąskaita 2.80 markių, 3) Sąskaitos nuorašas šaudymo aikštės savininkei Nr. 65764: Pakvitavimas, kad už elektros srovę nedamokėtas 1 pfenigis gautas.

Vienintelis darbas, kurs atliekamas iš viršaus į apačią yra duobės kasimas.

Gandams niekas netiki, kol jie oficialiai nedementuojami.

Collinsville, Ill.

Iškilmingos krikštynos

Jeruzalės lietuvių evangelikų liuteronų parapijos bažnyčioje Collinsvillėje įvyko kalėdinės pamaldos lietuvių kalba gruodžio 25 d.

Jose giedojo Alberto Paulikaitis vadovaujamas parapijinis choras, pradėjęs vėl veikti. Jose buvo pakrikštyta veterinarijos gydytojo Pauliaus Svarco ir jo žmonos Aldonos Šernaitės antroji dukrelė Rita Irena. Tuo tarpu pirmoji dukrelė Kristina Vanda, dabar jau 2 metų amžiaus, žiūrėjo sesutės krikšto ir dalyvavo sekmadienio mokyklos programoj. Kūmais šiame krikšte buvo Vladas Tervydis ir Irena Meiklejohnienė. Pamaldų pabaigoje įvyko Aldonos Kleinaitenės ir Martos Vanagaitytės mokinamos ir Mėtos Kikutienės vadovaujamos sekmadienio mokyklos programos patiekimas. Pamaldas laikė kun. dr. M. Kavolis.

Po pamaldų įvyko iškilmingos vaišės. Pietūs įvyko pas Tervydžius ir vakarienė pas Svarcus. Svečių tarpe buvo gyven-tojų iš Toronto: Mr. Meikle-

John ir Gytis bei Valentinas Šernai. Didelis būrys prietelių jaukiai bendravo vaišėse. Gerokas jaunimo ir vaikučių būrys pasireiškė atskirų interesų būreliu, kuriame girdėjosi dvi-kalbiškumo balsų. Čia pasireiškė jaunimo ir senimo santaros dviasia. M.

New Life Delicatessen
Namių gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.
3146 SO. HALSTED ST.
Victory 2-7666
Jonas Grinius, savininkas

Arthritis - Rheumatism
Si nauja kombinacija, AMERPOL skubiai palengvina sanarių uždegimo sukeltą skausmą, paraudimą ir sumažina skaudančių raumenų sustingimą, kuri sukelia artritis ir reumatizmas. Mosis, 98c. Tabletes \$3.50 pas jūsų vaistininką.

A. TVERAS
Laikrodžiai ir Brangenybės
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

Skaitykite "N-nas"

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMĄ. Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

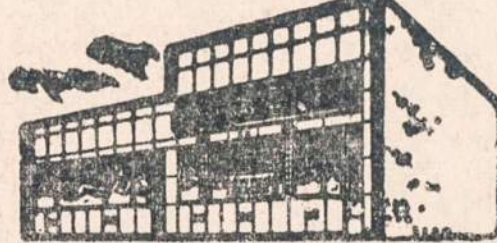
Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams medžiagų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESOMAI.

Visuomet mokėjome aukštus dividendus

DABAR JUOS DAR PADIDINOME 1/2%

TAUPYTOJAMS TEIKIAME IVAIRIUS PATARNAVIMUS VELTUI Kešiuojame čekius, Perkam ir pardaviam valstybės bonus. VISOS SĄTAUPOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

2555 WEST 47th STREET LAFayette 3-1083
B. R. PIETKIEWICZ, prez. E. R. PIETKIEWICZ, sekr. ir adv.
Darbo valandos: pirmadienį ir ketvirtadienį, nuo 9 iki 8 val. vak.; antradienį, penktadienį, nuo 9 iki 5; trečiadienį, uždaryta, o šeštadienį, nuo 9 iki vidurdienio.

PIRKITE RAKANDUS IŠ BUDRIKO

Aukštos kokybės baldai už pigias sausio mėnesio kainas. Kainos nupigintintos dabar. Lengvūs daliniai išsimokėjimais.

PARLOR SETAI:

3 dalių puikus sectional, Kroehler išdirbystės, vertės \$350, už \$249.00
2 dalių Pullman Frieze, vertės \$549, už \$299.00
2 dalių Diamond kompanijos, vertės \$300, už \$169.00
2 dalių National, vertės \$200, už \$99.00

MIEGAMO KAMBARIO SETAI:

3 dalių miegamo kambario setas, vertės \$198, už \$99.00
4 dalių setas, vertės \$300, už \$149.00
4 dalių setas, vertės \$369, už \$198.00

VIRTUVĖS SETAI:

5 dalių chromium setas: stalas ir 4 kėdės, už \$39.00
7 dalių setas: stalas ir 6 kėdės, už \$69.00
9 dalių valgomojo kambario setai: mahogany, walnut arba šviesaus medžio, vertės \$550, už \$349.00

KARPETAI:

Nylon karpetai 9x12 po \$49.00
Wilton 9x12, vertės \$119, už \$69.00
Dideli karpetai 12x10½, vertės \$129 po \$79.00
Gražiausi rašomi stalai, vertės \$60, už \$35.00
Springiniai matracai po \$14.95
Hoover dulkių valytuvai, už \$29.00
Gen. Electric Tank tipo valytuvai, vertės \$69, už \$39.00
Geros vaitnės ir nylon paduškos nuo 99 centų.

KĖDĖS - FOTELIAI:

Supama kėdė, apraunkta gražia nylin medžiaga, vertės \$119, už \$69.00
Saloninė kėdė, vertės \$129, už \$79.00
Kėdė puikus medžiagos, vertės \$79, už \$39.00
Didelis pasirinkimas gražių staliukų, šviesių ir tamsių, ir kokių staliukų nuo \$10.00 ir aukščiau.

Turime labai gražių stalių lempų po \$5.00 ir po \$9.00.
Suvamos mašinos po \$29.00
Refrigeratoriai po \$129.00
Skalbiamos mašinos po \$89.00
Gaziniai pečiai po \$88.00
Rašomos mašinės: Royal ir Smith-Corona po \$59.00

KALENDORIUS 1959 IR KATALOGAS VISIEMS VELTUI.

JOS. F. BUDRIK FURNITURE, INC.

3241 So. Halsted Street
Tel.: CALumet 5-7237

Budriko radio programos kiekviena sekmadienį kaip 2:15 iki 3 val. po pietų iš radio stoties WHFC, 1450 kil.

TOSCOS KVEPALAI

Odekolnai, kremai ir muilai

Sau naudoti ir artimiesiems dovanoti. Tai būtų geriausia dovana Kalėdoms. Linkime linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų.

Lietuviška plaukų kirpykla
PAUL'S BARBER SHOP
752 W. 33rd STREET, BRIDGEPORTE

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS
3 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—WEDNES., DECEMBER 31, 1958

CELEBRATING OUR Anniversary

KVIEČIAME TAMSTĄ ATVYKTI Į MŪSŲ DVIEJŲ METŲ SUKAKTĮ NAUJAME NAME, VYKSTANČIA NUO GRUODŽIO 29-tos IKI SAUSIO 10-tos DIENOS

Su naujų metų pradžia bus atžymėta mūsų 34 metų taupymo tarnyba. Chicago Savings Bendrovė kviečia Tamstą atvykti į šią mūsų metinę sukaktį. Namų priangyje turėsite progos pamatyti milžinišką 600 svarų keiką, turintį mūsų namo pavidalą.

Mūsų bendrovėje yra įvesta daug naujų patarnavimų ir patogumų. Mielu noru paaiškinsime, kaip ir Jūs galėtumėte pasinaudoti tais patarnavimais. Jūsų santaupos yra pilnai apsaugotos, visiškai apdraustos, ir kiekviena taupmena bei paskolos eiga yra patyrusio specialisto priežiūroje.

Vaišinsime visus skania kava ir kitais gardumynais. Atsiveskite savo šeimą ir draugus aplankyti Chicago Savings. Uželkite ir pasivaikinkite. Kiekvienas, turįs pas mus taupymo sąskaitą, gaus dovanų gražiai įrištą keiką.

Mūsų turtas virš \$30,000,000.00

AUTOMOBILĮ GALIMA PASTATYTI NAMO UŽPAKALYJE.

Chicago Savings

AND LOAN ASSOCIATION
6245 S. WESTERN AVENUE

Monday12:00 noon to 8:00 P.M.
Tuesday9:00 A.M. to 4:00 P.M.
WednesdayClosed all day
Thursday9:00 A.M. to 8:00 P.M.
Friday9:00 A.M. to 8:00 P.M.
Saturday9:00 A.M. to 12:30 P.M.
©Rovell 6-7575

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.,
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at
Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:	
In Chicago \$13.00 per year, \$7.00 per six months. \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$11 per year, \$6.00 per six months, \$3.50 per three months.	Kitose JAV vietose ir Kanadoje metams \$11.00 pusi metų 6.00 trims mėnesiams 3.50 vienam mėnesiui 1.25
7 cents per copy, 10c. on Saturday	Užsieniuose metams \$14.00 pusi metų 7.00 vienam mėnesiui 1.50
Dienraščio kainos:	
Chicagoje metams \$13.00 pusi metų 6.00 trims mėnesiams 3.50 vienam mėnesiui 1.50	Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienų Ben- drovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAYmarket 1-6100. Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo
9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-tos.

Senieji metai

Tūkstantis devyni šimtai penkiasdešimt aštuntieji metai baigiasi. Jie buvo neramūs tebesitęsiančio šaltojo karo metai, valstybinių perversmų ir pavojingų tarptautinių krizių metai.

Vyriausias to karo ir tų krizių kaltininkas buvo, kaip ir anksčiau, komunistinės Rusijos totalitarinė diktatūra. Dabartinis jos vadas Nikita Chruščiov sukonsolidavo savo galią Kremliuje, vesdamas agresingą politiką užsieniuose ir reikalaujamas didesnio klusnumo iš satelitų.

Susidėjęs su arabų nacionalistais, jisai išprovokavo Viduriniuose Rytuose krizę, kuri grėsė privesti prie ginčluoto susirėmimo tarp Rytų ir Vakarų. Dalykams toje srityje kiek apriimus, prasidėjo komunistinės Kinijos suisaudymas su tautinės Kinijos igulomis Quemoy ir Mat-su salose ir nauji Maskvos grasinimai Jungtinėms Valstybėms. Šioms kautynėms dar nepasibaigus, Chruščiovas pastatė ultimatumą trims Vakarų demokratijoms, kad jos ne vėliau, kaip per 6 mėnesius, ištrauktų savo ginkluotą jėgą iš Berlyno. Vadinama, tarptautinė krizė stengiamasi padaryti nuolatinę.

Tai viena medalio pusė. Iš kitos pusės, įžulus komunizmo agresingumas, paskatino laisvojo pasaulio tautas laikytis vieningumo, kuris jau buvo susilpnėjęs pasėkoje Maskvos propagandos už "taikingą koegzistenciją", "kultūrinį bendradarbiavimą" ir t.t.

NATO valstybių užsienio reikalų ministerių konferencija vienbalsiai nutarė, nepaisant Kremliaus ir Rytų Vokietijos komunistų kilių grasinimų karu, atmesti Sovietų Rusijos reikalavimus dėl Berlyno.

JAV administracijos nusistatymas nedaryti principinių nuolaidų sovietų imperializmui gavo pilną Vakarų demokratijų pritarimą.

Vakarij Europą, be to, nutarė vienyti ir savo ekonomines pajėgas, šešioms tautomis susitarus įkurti Bendrą Rinką, šalinant kliūtis laisvam prekių ir žmonių judėjimui jų teritorijų apimtyje.

Tarp sensacingiausių šių metų įvykių buvo prancūzų Ketvirtosios Respublikos sugriuvimas ir generolo Charles de Gaulle vadovaujama "taikinga revoliucija".

Čia nėra vietos kalbėti apie pasiektą 1958 metais pažangą erdvės užkariavimu srityje, apie mokslo laimėjimus Tarptautinių Geofizikos metų pastangomis, apie Rusijos Sputnikus ir JAV Vanguardus, apie naujų ginklų išradimus, atomo jėga varomas narlaives ir vairuojamus balistinius sviedinius.

Bet negalima nulyti to, kas šių metų pabaigoje atsitiko Lietuvai. Naujas popiežius Jonas XXIII ir nauja Vatikano administracija atėmė pripažinimą Lietuvos pasiuntinybei, kurios formalus galva buvo ministeris

Stasys Girdvainis, bet kurią faktiškai valdė tariamas "diplomatijos šefas" Stasys Lozoraitis.

Amerikos lietuviai patyrė apie tą Vatikano politikos posukį tik iš spaudos pranešimų, kada pasiuntinybės eliminavimo klausimas tenai jau buvo išspręstas. Min. Girdvainis nesugebėjo ar negavo progos (nes jo sekretorius yra Lozoraitis sūnus, kuris visus susisiekimus perduoda savo tėvui, o ne akredituotajam ministeriui) net painformuoti savo kolegą Washington. O kada jau visi šaukštai popiet, tai "šefas" ėmė skatinti Amerikos lietuvių draugijas "gelbėti"!

Lietuvai skaudus moralinis smūgis. Bet žmonių protestai, deja, jau neatitaisys žalos, kuri pasidarė dėl "diplomatinės tarnybos" apsilėidimo. Protestuoti ir daryti kitus žygius reikėjo tada, kada dar nebuvo padaryti tie kenksmingi Lietuvos reikalui patvarkymai.

Dabar tenka žiūrėti, kad toliau nepasidarytų dar blogiau. Ir reikia veikti apgalvotai būdu.

Susitikimas su Dr. V. Kudirka

Dr. P. Grigaitis

Šiandien sukanka lygiai 100 metų, kai gimė Vincas Kudirka, didis lietuvių tautinio atgimimo žadintojas. Skaiciau jo redaguota "Varpa", eilėrašius, prozos kūrinius ir svietinių autorių vertimus, besimokymas Mintaujos (Jelgavos) gimnazijoje, į kurią 1899 m. persikėliau iš Marijampolės, nelgiai prieš jo gyvenimo pabaigą.

Bet susitikau su juo keliais metais anksčiau, kada dar neturėjau jokios nuovokos apie Prūsijos leidžiamą lietuvių laikraštį arba kokius kitus Rusijos caro valdžios draudžiamus raštus.

Tai buvo 1895 m.

Naumietyje, kuris tada buvo rusiškai vadinamas Vladislavovu, buvau išėjęs ketvirtąjį pradinės mokyklos skyrių ir tėvas nutarė leisti mane į Marijampolės gimnaziją. Stojant į gimnaziją, reikėjo pristatyti gydytojo paliudymą, kad aplikantas yra iškietas nuo raupų. Vasaros darbais užimtas, tėvas pavedė mano motinai šitą reikalą su gydytoju.

Važiuojuant iš namų Gudaičių kaime į Naumiestį, maždaug 9 verstus, motina galvojo, pas kurį daktarą eiti. Naumietyje tada buvo visiems žinomas "pavietavus daktaras" Grabauskas, lenkas, ne daug temokėjęs kalbėti lietuviškai ir labai "poniškas". Motinai nedrąsu buvo vesti mane pas jį.

— Ir kam čia jo mums? — pagalviau tarė motina. — Juk ne ligonį reikia gydyti, o tik parašyti "sviadetįs"; tai gali atlikti bet kuris daktaras.

Kai pastatėme bričkutę dideliame smuklės kieme, tuoj pervažiuojus Šešupės tiltą (apie kurį savo fejletonuose rašė Vincas Kudirka), motina pasipasakojo gerai pažįstamai tos smuklės savininkei, kokių reikalų atvykome sa-

staitės viduryje į miestą. "Ponia Dinė" atsiminė kokią tai savo pažįstamą daktarą, kuris "teisingas ir nebrangus". Bet motinos ji neitkino.

Pačėjus kiek gatvę, motina staptelėjo ir sako man:

— Et, geriau eisime pas Kudirką. Kad ir žmonės šneka, kad jisai bedievis, bet vis tik lietuvis — ir dar šioks toks giminė.

Tada aš neatkreipiau jokio dėmesio į motinos pastabą, kad daktaras Kudirka esąs giminė. Tai atrodo visai paprastai dalykas. Giminių Kudirkų turėjome nemažai ir ne visus juos buvau pažinojęs.

Mano motina buvo Ona Kudirkutė iš Žasinių kaimo, Griškabūdžio parapijoje, už kokių 15 verstų nuo mano tėviškės. Jos jaunesnė sesuo Petronėlė Kudirkutė-Švelnienė gyveno motinos tėvų ūkyje, ir mes bent porą kartų per vasarą nuvažiuodavome pas juos į svečius ir jie pas mus.

Buvo kiti Kudirkai Ramoniškių kaime, tik už kokių trijų verstų nuo mano tėviškės. Pas juos mudu su broliu Aleksandru nueidavome pėsti. Buvo ir daugiau Kudirkų Naumiescio ir Griškabūdžio parapijose. Vienas ar kitus jų retkarčiais aplankydavome; o mieste, ypač per didesnius atleidus, tekdavo susitikti ir su tokiais, kurie man buvo beveik nepažįstami, tik sesers arba motina pasakydavo, kad tai Kudirka arba Kudirkutė iš tokio ir tokio kaimo. Su dauguma jų tėvai "nesigiminiuodavo" — atseit, pas juos neviešedavo ir nekviisdavo pas save.

Tad man nebuvo nieko nuostabaus, išgirdusiam, kad pamatysiu dar vieną giminę Kudirką daktarą. Iš kur jisai kina pasipasakojo gerai pažįstamai tos smuklės savininkei, kokių reikalų atvykome sa-

lais. Tuo pačiu metu bandoma pasiteidinti, kad sovietų moterys nepaiso "svieto marnasčių".

Bet tai skamba taip, kaip pasakėčioje vaizduojamos lapės pasiteisinimas, kai ji negalėjo uogų kėkės pasiekti: girdi, tiek ir bėdos, — tos uogos dar neprinokusios...

Uogos, žinoma, buvo prinokusios, bet kadangi jų nebuvo galima pasiekti, tai savęs nuraminimui reikėjo sugalvoti pasiteisinimą.

Filmai

Paskutiniaisiais metais Rusiją aplanko tūkstančiai turistų. Nemažas skaičius ir amerikiečių vyksta pasižiūrėti, kaip žmonės gyvena anapus geležinės sienos. Eina ir šioks toks vadinamas kultūrinis bendradarbiavimas. Sakysime, Amerikoje jau per daugelį metų yra rodomi sovietuose susukti filmai. Maskvoje irgi galima pamatyti amerikoniškų filmų, bet ten rodomi tokie, kurie diskredituoja Ameriką. Štai ten buvo rodomas Charlie Chaplino filmas "City Lights", kuris buvo suktas maždaug prieš 30 metų. Tas filmas vaizduoja masinę produkciją ir nepaprastą darbo tempą. Beskubėdamas darbininkas ilgai pasidaro savo rūšies automatas, dalis mašinos, prie kurios

Už paliudymą 20 kapeikų

Nuėjome pas daktarą. Laukti nereikėjo. Dr. Kudirka tuoju pakvietė į vidų ir, maloniai šypsodamasis, paklausė, kuo galis patarnauti.

— Ar ligonį atsivedėte?

— Ne, — atsakė motina. — Norime leisti vaiką į Marijampolę, tai reikia jam "sviadestvos", kad "įdiepytas" nuo rauplių.

Daktaras pasidarė dar malonesnis ir, juokaudamas ėmė vadinti mane "studentu". Liepė nusivilkti švarkelį ir atisegti marškinį rankovę; pasukui, užlenkęs rankovę iki pečių, pažiūrėjo į ranką ir pasakė, kad raupų skiepijimo žymės labai aiškios; atsisėdo prie stalo ir parašė paliudymą, — žinoma, rusų kalba.

Motina paklausė, kiek ponui daktarui reikėsia "už turbaciją"? Atsakė: 20 kapeikų.

Krapštydama pinigų iš šėrnolės, motina — matyt, patenkinta, kad daktaras taip mažai paprašė (manė, kad reikės užmokėti bent pusę rublio) — atsakinėjo į Kudirkos klausimus. Pasakė, kad rudėjęs jau aš būsiųs 12 metų, todėl reikią šimet vežti mane į gimnaziją, nes kitais metais būčiau jau per senas stoti į pirmąją klasę. Nusiskundė, kad mokslas brangiai kaštuoja.

Daktaras paklausė, ar aš esąs vyriausias sūnus. Motina atsakė, kad ne; vyriausias sūnus (Aleksandras) jau esąs septintoje klasėje. Daktaras pagyrė mano tėvus už tai, kad jie leidžia vaikų į mokslą, ir, palydėjęs iki durų, labai mandagiai atsisveikino.

Atrodė, kad motina jau norėjo daktarui pasisakyti esanti Kudirkutė, jo giminė; bet susilaikė; mat, kai iki tol su juo "nesigiminiavo", tai dabar būtų buvę nepatogu kalbėti apie giminybę su juo.

Išėjus iš jo namo, motina pastebėjo, kad daktaras "nebrangininkas"; paskui, lyg atsisakydama į savo mintis, pridūrė:

— Ką čia supaisysi, ką kas šneka! Gal ir geras žmogus.

Man ta giminybė su juo neatrodė svarbus dalykas. Bet jei būčiau numanęs, kad daktaras Kudirka tai didis rašytojas, kurio vardą su pagarba minės ateinančios kartos, būčiau žiūrėjęs į jį akyliau. Tik kaip per miglą atsimenu jo išvaizdą: plonas, vidutiniško ūgio, su barzdele, kaip visi ponai tais laikais; labiausia įsidėmėjau jo šypseną ir jo malonų balsą.

Praėjus dar ketveriems metams, kai Mintaujoje skaitydavau, pasislėpęs nuo gimnazijos vyriausybės Kudirkos fejletonus "Varpe", žinojau, kad jų autorius Vincas Kap-

sas, bet tik konfidencialiai buvau painformuotas, kad tikroji jo pavardė — Kudirka. Garsiai apie tai kalbėti, ypač "nepašvestų" asmenų kompanijoje, buvo laikoma pavojinga.

Atvirai minėti jo pavardę pradėjome, tik tai Kudirkai mirus, 1899 m. lapkričio 19 d. Prisiminiau tada jį matęs Naumietyje ir galėjusį, praleidęs progą susipažinti su juo arčiau. Naumietyje būdavau, atostogų metu kone kiekvieną sekmadienį, nes tai buvo artimiausias nuo mano tėviškės miestas.

Bet motinos žodžiai, kad daktaras Kudirka esąs "dar ir šioks toks giminė", ilgą laiką buvo man neaiškūs.

Tą giminybę netikėtai radau išaiškinant viename Lietuvos žurnale.

Kudirkai — emigrantai iš Prancūzijos

Prieš kokius 30 metų vienam kurio ten Lietuvos valdžios departamento leidžiamam žurnalo numeryje užtikau poeto O. Milašiaus straipsnį apie Dr. Vincą Kudirką.

Oskaras Milašius, buvęs Lietuvos ministeris Paryžiuje, žymus prancūzų literatūroje poetas ir kritikas, rašė ilgai stengsis išaiškinti Kudirkos pavardės reikšmę, Kalbininkų nuomone, nesą nė vieno žodžio lietuvių kalboje, iš kurio ta pavardė būtų galėjusi būti padaryta; taip pat nei slavų, nei germanų kalbose.

Bet Milašius patyrė, kad panašių, kaip Kudirkos, pavardžių pasitaiko Prancūzijoje. Betyrinėdamas istoriją vienos šeimos, turinčios panašiai skambančią, kaip Kudirkos, pavardę, jisai surado provincijos miestelį, iš kurio buvo kilę tos šeimos senoliai, ir nuvyko tenai pastidijuoti senuosius to miestelio gyventojų rekordus.

Milašius surado gimimo metrikus trijų brolių pavardėmis Couderque, kurie tarnavo imperatoriaus Napoleono armijoje ir atliko 1812 m. garsųjį žygį į Maskvą. Kai Napoleonas pralaimėjo karą ir jo armija buvo demobilizuota, pamintieji trys broliai, išilgi gyvi, sugrįžo į savo tėvų ūkį.

Bet Prancūzija buvo suvargusi, mokesčiai dideli, ūkininkų gyvenimas sunkus. Todėl tie karo veteranai, trys broliai Couderques nutarė emigruoti į tą kraštą, per kurį jie buvo du kartu perėję su Napoleono armija: į Lietuvą!

Jie atsiminė, kad tenai yra plotai derlingos žemės, kurioje būtų galima patogiai įsikurti, turint pradžiai šiek tiek pinigų. Jie gavo kiekvienas savo dalį iš savo tėviškės, išsiėmė pasus ir iškėliau. Milašius rado miestelio rekorduo-

se pažymėtą ir laiką, kada jie apleido savo valsčių. Tai buvo bene 1815 ar 1816 m.

Gaila, kad tas leidinys su Milašiaus straipsniu, bekraustant knygas, senų žurnalų ir laikraščių numerius iš vienos vietos į kitas, tas leidinys kažin kur nusimetė; todėl negalėjau patikrinti datų.

Prancūziškas žodis Couderque yra ištariamas kaip Kudierko (kirtis ant "e"; "o" trumpa). Aišku, kad iš "Kudierko" ir pasidarė lietuviškas Kudirka.

Isikūrė Zanavykuose ir Kapsuose

Milašius susekė ir vietas Lietuvoje, kur tie trys prancūzai ūkininkai, Napoleono armijos veteranai, apsigyveno. Du Zanavykų krašte: Žasinių kaime ir Ramoniškių kaime; trečias — Kapsuose: Paežerių (arba Pažerių) kaime.

Dr. Vincas Kudirka yra kilęs iš Paežerių Kudirkos. Todėl jis ir vartojo pseudonimą "Kapasas".

Mano motina, kaip minėjau, yra kilusi iš Žasinių Kudirkos (motinos motina Matilda, beje, buvo kilusi iš Stalupėnų—vadinasi, buvo prūsė; iki pat savo mirties — 98 metų amžiaus — ji tepaskaitydavo maldaknygę tik gotiškais raidėmis.)

Ramoniškių Kudirkos ūkis buvo pusiaukelyje tarp Griškabūdžio ir Naumiescio.

Visi Kudirkai, kiek jų yra buvę Lietuvoje, yra kilę iš tų trijų brolių, Prancūzijos emigrantų.

Dėl Kudirkos pavardės man prisimena vienas kurjozas. Mano motinos vyriausiasis brolis, Jonas Kudirka, kunigas, visada savo laiškuose pasirašydavo "Jonas Kudierko". Mūsų su broliu Aleksandru (prelatu) neretai, tarp savęs kalbėdamiesi, iš to pasijuokdavome: kam jisai "danko" savo pavardę! Dėdė buvo keistoko būdo žmogus ir mums atrodė, kad jisai laikosi kokios tai "fanaberijos", nenorėdamas vadintis taip, kaip Kudirkai ūkininkai (nors jisai anaipol nebuvo išdidus). Gaila, kad nepasiteiravome, kodėl jisai taip "keistai" rašydavo savo pavardę.

Bet pasirodo, kad originalioji Kudirkų pavardė ir buvo "Kudierko". Taip ji buvo ištariama ir, matyt, taip buvo įrašyta į oficialius dokumentus, kai tie trys broliai prancūzai atvyko į Lietuvą. Dėdė savo pavardės nedarkė. Jo parašai laiškuose (vieną esu galpota derlingos žemės, kurioje būtų galima patogiai įsikurti, turint pradžiai šiek tiek pinigų. Jie gavo kiekvienas savo dalį iš savo tėviškės, išsiėmė pasus ir iškėliau. Milašius rado miestelio rekorduo-

O betgi Dr. Vincas Kudirka —Kapasas buvo vienas didžiausiųjų Lietuvos patriotų.

DAN KURAITIS

KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINĖS UZDANGOS

24.

Sputniko nemačiau, tad nieko apie jį negalio pasakyti. Bet požeminių tramvajų ne tik mačiau, bet ir juo važinėju. Ir atvirai turiu pasakyti, kad juo tikrai galima pasididžiuoti. Eina jis nepaprastai tykliai, tarytum jo ratai būtų guminiai. Požeminių stočių sienos papuoštos paveikslais. Švara pavyzdinga. Nusileidimas iki požeminių tramvajų nevenodas: vienu ar septyni metrai, o kitur — kelis kartus žemiau. Ir kur tas nusileidimas yra labai gilus, tai įtaisyti keltuvai (eskalatoriai), kuriais galima pasikelti į viršų ir nusileisti žemyn. Kai 1934 m. lankiausi Maskvoje, tai tada darbas buvo nebaigtas. Dabar požeminiai keliai tikrai gražiai įtaisyti. Ir susisiekimas požeminiiais keliais labai patogus ir greitas, nes niekas ant kelio nesimaišo. Nors Maskvoje gyventojų priskaitoma beveik penki milijonai, bet autobusų nėra labai daug, ir tie patys yra labai prisigrūdę.

Vienas bendrakelievių atkreipė mano dėmesį į moterų drabužius. Sako, ar pa-

stebėjai Maskvoje bent vieną moterį ar merginą, kuri būtų tikrai elegantiškai apsirengusi? Pradėjau atidžiau stebėti. Ir iš tiesų, neteko nė vienos moters matyti, kuri būtų elegantiškai ir patraukliai apsirengusi.

Nekalbant apie tai, kad tų drabužių medžiagos yra labai menkos kokybės, bet ir pats pasiūvimas yra labai amatoriškas, neskoningas.

Gal kas pasakys, jog sovietų moterys yra, taip sakant, aukščiau madų ir jomis nerūpi, ką paryžietės dėvi. Jei kas taip mano, tai labai klysta. Jei kokia sovietų dama ištrūksta į užsienį, tai pirmiausia apsirūpina puošmenomis. Ir patraukimas prie puošnių pas kai kurias yra tiek didelis, kad įėjusios į krautuvę net "nusavina" skrybėles ir kitus daiktus, o paskui turi nemalonių su policija ir teismais. Pav. taip atsitiko Londone, kur labai jau svarbi sovietų dama pateko bėdon už nukniaukimą kelių skrybėlačių.

Sakoma, kad mes visi esame iš vieno molio sudrėbti, — ir vyrai ir moterys. Viena būdingesnių moterų savybių yra puoštis. Ir kur jos begyventų, jos mėgsta puoštis. Žinoma, jei yra kokios galimybės pasipuošti. O kai tų galimybių nėra, tai pasitenkinama ir nepatraukliais aprėda-

lais. Tuo pačiu metu bandoma pasiteidinti, kad sovietų moterys nepaiso "svieto marnasčių".

Bet tai skamba taip, kaip pasakėčioje vaizduojamos lapės pasiteisinimas, kai ji negalėjo uogų kėkės pasiekti: girdi, tiek ir bėdos, — tos uogos dar neprinokusios...

Filmai

Paskutiniaisiais metais Rusiją aplanko tūkstančiai turistų. Nemažas skaičius ir amerikiečių vyksta pasižiūrėti, kaip žmonės gyvena anapus geležinės sienos. Eina ir šioks toks vadinamas kultūrinis bendradarbiavimas. Sakysime, Amerikoje jau per daugelį metų yra rodomi sovietuose susukti filmai. Maskvoje irgi galima pamatyti amerikoniškų filmų, bet ten rodomi tokie, kurie diskredituoja Ameriką. Štai ten buvo rodomas Charlie Chaplino filmas "City Lights", kuris buvo suktas maždaug prieš 30 metų. Tas filmas vaizduoja masinę produkciją ir nepaprastą darbo tempą. Beskubėdamas darbininkas ilgai pasidaro savo rūšies automatas, dalis mašinos, prie kurios

jis dirba. Skubėjimas ir įtempimas pasidaro žmogaus antra prigimtis: jis nesusgeba atsikvėpti, atsipalaiduoti nuo įtampos. Pietų metu jis skuba apsiprausti, skuba sanvicių suvalgyti. Po darbo skuba namo pareiti. Žodžiu, jis vis skuba ir skuba.

Ir kadangi tas filmas vaizduoja Ameriką labai nepalakiu šviesoje, tai jis ir rodomas net dabar kinoteatre prie Raudonosios aikštės. Vėliausia Hollywoode pagaminti filmai nėra rodomi, nes jų negalima panaudoti propagandai prieš Ameriką.

Kai kuriuos žmones galima mulkinti visą laiką, kai kuriuos — tik kurį laiką, bet negalima mulkinti visų žmonių visą laiką. Tas Linkolno teigimas tinka ne tik amerikiečiams, bet ir visų tautų žmonėms. Tinka jis ir rusams. Aš jau minėjau, kad į Maskvą mes atvykome tokiu laiku, kai Vidurio Rytuose amerikiečiai ir angļai iškėlė savo kariuomenės dalinius. Kremlius smalaviriai, kurie naudojami kiekviena suirute, baisiai niršo, kad jų planuojamam perversmui buvo pastotas kelias. Jie tuoju surengė Maskvoje demonstraciją prie Amerikos ambasados. Gerai istreniruota minia susirinko prie ambasados ir pradėjo daužyti langus. Amerikos

ambasados tarnautojams teko viršutiniuose aukštuose užsibarikaduoti. Pasauliui buvo skelbiama, jog Rusijos žmonės tiek pasipiktino Amerikos ir Anglijos imperialistiniais žygiais, jog jie nebegalėjo susivaldyti.

Žinoma, tai buvo gryniausias melas. Pasipiktinimas buvo reikiamas pagal komandą, ir piktintis tik tie, kuriems buvo įsakta piktintis. Šiaip eiliniai žmonės dėl Vidurio Rytų įvykių mažai tesijaudino ir Amerikos turistams visai nerodė bet kokios neapykantos. Amerikos turistų atžvilgiu jie buvo labai draugiški. Visos tad Kremlius valdovų pastangos išvystyti žmonėse neapykantą prieš Ameriką neduoda tokių rezultatų, kokių pageidaujama. O tai reiškia, kad net ir Kremlius despotai nepajėgia mulkinti visus žmones ir visą laiką.

Visi lygūs...

Pietų metu restorane turėjau progos susipažinti ir kiek plačiau išsikalbėti su vienu Amerikos žurnalistu, kuris šiaip apibūdino turistus. Girdi, Rusiją lanką turistai gali būti padalinti į tris klases.

(Bus daugiau)

Winnipeg, Manitoba

Mūsų kolonijos veikimo apžvalga

Sekmadienį, gruodžio 7 dieną lietuvių parapijos salėje buvo sušauktas KL B-nės Winnipeg apylinkės metinis susirinkimas. Atidarė v-bos p-kas Pr. Matulionis, kuris patiekė susirinkimui dienotvarkę.

Dienos p-ku išrenkamas Eug. Kalasauskas, o sekretoriauti paskiriamas Jurgis Vidžiūnas.

Seka pereinamųjų metų visuotinio susirinkimo protokolo skaitymas.

Protokolas labai trumpas ir bendrai mažai kas užprotokoluota.

K. Strikaitis iškelia klausimą, kodėl išvardinant pereinamais metais kandidatus į v-bą neįrašyti V. Januška ir St. Bujokas? St. Bujokas ir V. Januška viešai prieš susirinkimą drįsta išsiginėti, kad jie iš viso nekandidatavę. K. Strikaitis paaiškina, kad ant lentos jie buvę įrašyti ir neatšakę nuo kandidatavimo. Pereinamais metais iš atsisakiusių kandidatų buvo tik vienas Mykolas Januška. Į balsų skaičiavimo k-ją buvo pakviesta kun. kleb. J. Bertalūnas, p. Kriščiūnė ir A. Genys. Po balsavimo buvo patiekta k-jos sąrašas, kuriame V. Januška buvo gavęs 3 balsus ir St. Bujokas 1 balsą ir jokių protestų nebuvo pareikšta. Tas sąrašas ir dabar randasi pas v-bos sekretorių.

V-bos p-kas Pr. Matulionis prašo paaiškinti, kodėl p. Br. Bujokienė per visus metus negrąžino v-bai metinių protokolų knygos ir galiausiai į v-bos raštą paaiškino, kad prot. knyga nunešusi pas buvusį dienos p-ką agr. J. Malinauską ir padėjusi.

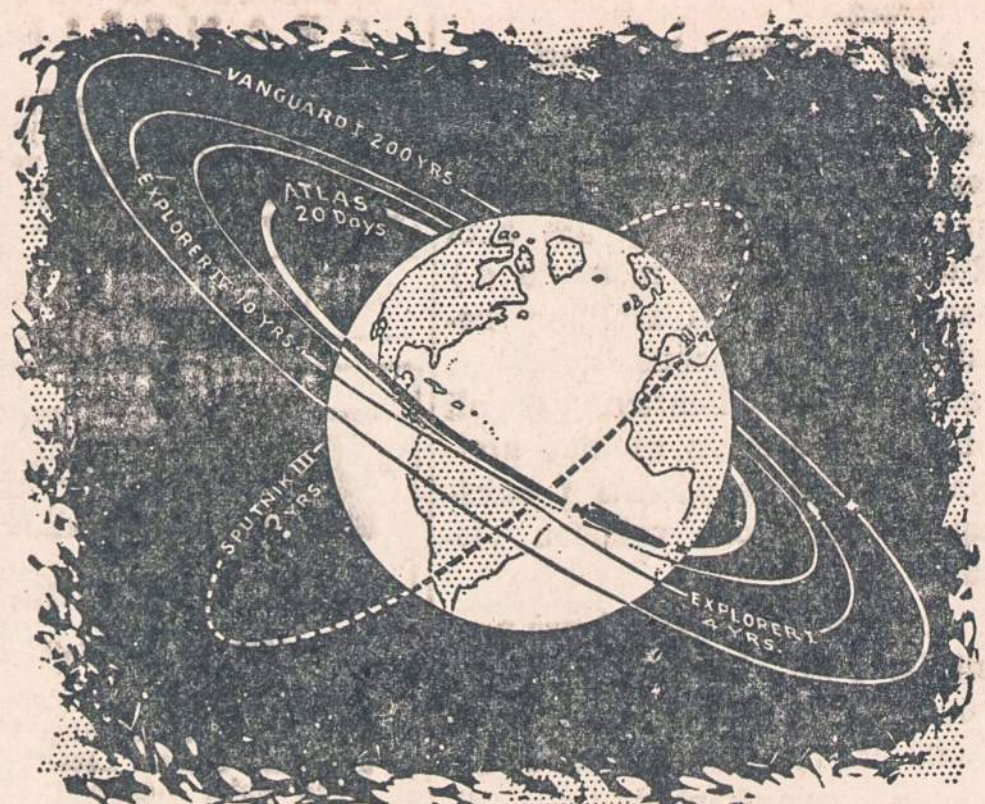
į prieangį. Kodėl J. Malinauskas knygos neradęs, ji nežinanti. J. Malinauskas tokiu Br. Bujokienės aiškinimu labai nusistebėjo, net juokinga. Br. Bujokienė gyvendama kaimynystėje nenueina su protokolu pas p-ką gauti jo parašo, bet numeta knygą į jo prieangį. Susirinkimui taip ir lieka nesuprantama, kad toks B-nės istorinis turtas sąmoningai ar nesąmoningai pražudomas. Taip ir dinga tas istorinis dokumentas, kuriame atspindėjo visa Winnipeg lietuvių kolonijos veikla nuo pat 1947 metų. Reikia tikėtis, kad visi užkulisai ateityje dar labiau išryškės bei paaiškės. Br. Bujokienės raštiškas paaiškinimas perskaitytas susirinkimui ir paliekamas pas dienos pirmininką.

V-bos p-kas Pr. Matulionis padaro bendrą veikimo apžvalgą 1958 metų. Baigdamas pranešė valdybos atsistatydinimą, kurios vietoje šiandien turės būti išrinkta nauja. Be to, jis pažymėjo, kad jis pats esąs pavargęs ir į valdybą šiais metais nebekandidatuos.

Toliau pranešimą daro v-bos ižd. J. Demereckas. Jis praneša, kad 1958 m. iš įvairių pramogų bei solid. mokesčio gauta gryna pinigais \$814.28. Išlaidų padaryta \$656.57.

Viena gegužinė surengta grynai LB-nės Seimo reikalams. Iš gegužinės gauta gryno pelno 35 dol. ir sulig Seimo aukų lapų surinkta aukų 19 dol. Viso Seimui į New Yorką pasiųsta 54 dol. Be to, jis išplatins Seimo ženkliukų už 65 dol. Tuo būdu Seimui grynais pinigais persiųsta \$119.00.

Baigiantis kadencijai 1958 m. valdyba padarė posėdį, kuriame pelną paskirstė sekančiai: Lie-

Šis piešinys parodo satelitus, kurie sukasi aplink žemę. Pažymima ir laikas, kaip ilgai jie dar suksis. Vienas satelitas yra rusų, o kieturi Jungtinių Amerikos Valstybių. Vėliausias ir didžiausias Amerikos satelitas Atlas buvo paleistas prieš keletą dienų.

tuvių šeštadienei mokyklai 50 dol.; Solidarumo mokesčio procentų Kr. Valdybai 60 dol. ir Winnipeg Apyl. lietuvių knygynui steigti 100 dol. Pinigai paliekami B-nės kasoje, kol bus paskirtas asmuo tam knygyno reikalui tvarkyti. Be to, K. Strikaitis pasiūlius "N. Lietuva" ir "T. Žiburiamis" nutariama pasiųsti po 10 dol.

Pelną paskirsčius, B-nės kasoje lieka grynais pinigais 57.71 ct. ir plius 100 dol. skirtų knygynui steigti.

Revizijos K-jos pranešimą daro Ev. Federavičius. Patikrinus B-nės kasos knygas, Tautos Fondo ir Vasario '16 būrelio atskaitomybės rasta tvarkoje.

Vasario 16 būrelio vadovas Tadas Lukoševičius-Lukas, kuris būreliui vadovauja nuo pat įsteigimo dienos, paaiškina: 1958 iš būrelio surinkęs 232 dol. Iš 1957 dar buvusi liekana \$10.84. Susirašinėjimui išlaidų padaryta 74 ct. Pinigai persiųsti Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje. 1959 m. kasoje lieka \$1.20.

Tautos Fondo įgal. M. Šarauskas pareiškia, kad Atstovybė 1958 m. yra surinkusi 155 dol. Atskaičius 25 dol. už salę, Tautos Fondo Atstovybei Kanadoje pasiųsta 130. dol.

Vincas Januška siūlo išsiaiškinti esančius trukumus Tautos Fonde, nes esąs girdėjęs, kad tokie esą. Buvęs Tautos Fondo atstovas J. Veitekūnas gavęs balsą puola buvusį Tautos Fondo atstovą ir aiškina, kad jokių trukumų negali būti, o jei yra, tai surasti kaltininką.

Paprašęs balso K. Strikaitis siūlo reikalą išsiaiškinti, nes jis 1957 m. vasario mėn. 3 d. perėmęs iš T. F. atstovo J. Vaitekūno T. Fondo turtą ir sudaręs aktą. Sulig akto jis perėmęs T. Fondo ženkliukų ir "Lietuvos Paso" knygelių 163.25 dol. vertės, ką p. J. Vaitekūnas perduodamas savo parašu patvirtinęs. Aktą persiuntęs T. Fondo Atsto-

vybei Kanadoje, kuri patikrinusi rado, kad J. Vaitekūnas turėjo perduoti K. Strikaitiui T. Fondo ženkliukų ir "Lietuvos Paso" knygelių ne už 163.25 dol., bet už 230.00 dol. Tautos Fondo Atstovybė rado skirtumą 66.75 dol.

Būtų gera, kad T. Fondo Atstovybė Kanadoje kiekvienų metų pabaigoje reikalautų iš savo skyrių metinės apyskaitos, kad panašūs nesusipratimai nesikartotų.

V. Januška ironiškai pajuokdamas prašo paaiškinti kokių būdu buvo įstatyti kandidatai iš Winnipeg į B-nės Seimą.

Buvęs valdybos pirmininkas J. Demereckas paaiškina.

Toliau seka v-bos rinkimai. Iš eilės įstatytų kandidatų daugiausiai balsų gavo: Mečislovas Šarauskas, Mykolas Januška, Kostas Strikaitis ir Juozas Demereckas po lygiai, Marija Januškienė, Tadas Lukoševičius, Antanas Genys, etc.

V-ba 1959 metams pareigomis pasiskirstė: pirm. Mykolas Januška (iš senųjų ateivių), vicep-kė Marija Januškienė, kartu ir šalpos K-to p-kė; Kostas Strikaitis sekretorius, Juozas Demereckas išdininkas ir parengimų k-jos pirm., ir Mečislovas Šarauskas Tautos Fondo atstovas.

Kandidatais liko: Tadas Lukoševičius ir Aantanas Genys. Į revizijos k-ją išrinkta: agr. J. Malinauskas, Bronė Bujokienė ir Eugenijus Kalasauskas.

Po v-bos rinkimų daro pranešimą Kultūros Fondo įgaliotinis Ev. Federavičius.

Klausimuose ir sumanymuose Pr. Matulionis atskaito į V. Januškos klausimą dėl iškeltos bylos ir neteisėtų atstovų rinkimų į PPL B-nės Seimą. Agr. J. Malinauskas dėkoja valdybai už gražią veiklą 1958 metais, bet pažymi, kad jam nesuprantama J. Demerecko pasirašymas po Winnipeg Apyl. V-bos nutarimu dėl neteisėtų atstovų rinkimų į L. B. Seimą.

J. Demereckas paaiškina, kad jis turėjęs daug darbo ir visai nepagalvojęs, kad dėl to kiltų toks triukšmas. Be to, tą klaidą galėjusi pataisyti Kr. Valdyba, panaikindama jo balsavimą ir jokie nesusipratimo nebūtų buvę. Galiausiai pasakė, kad nėra čia ko pulti, kas nedirba, tas neklysta.

Dienos p-kas Eug. Kalasauskas dėkoja už atsilankymą ir susirinkimą uždaro.

Nors ir daug nesusipratimų mūsų tarpe buvo, bet tiesa nugalėjo melą. Klatingieji parodė savo tikrus veidus, nes daugiau davė save pažinti ir supasti.

Džiugu, kad mūsų priešai pasidarė mūsų geriausiais draugais. Praeis dar truputis laiko ir tie paskutiniai taps mūsų draugais. O geresnio draugo nerasi, kuris pasidaro iš priešo.

Yra žmonių, kuriems viskas negerai, jei ne jie vadovauja. Jie kritikuoja gerą lygiai, kaip ir blogą. Bet reikia tikėtis, kad į Naujus Metus įkopiaut ateis darnesnis susiklausymas ir vėl visi eisime prie darbo.

—K. Strikaitis.

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS

• Marijampolė gaus elektrą iš Kauno. Tai numatyta, pastatius Kaune HES jėgainę, kuri pagal planą turi pradėti veikti 1959 metais. Iki 1960 metų numatoma elektrifikuoti visus Kapsuko (Marijampolės) rajono kolūkius, praneša Vilniaus radijas lapkričio 22 d.

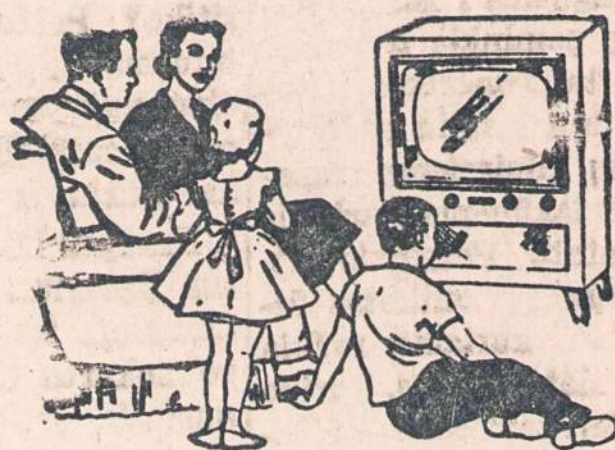
• Lietuvos architektų sąjungos suvažiavimas įvyko Vilniuje ir truko tris dienas. Atvykę į suvažiavimą vyriausybės atstovai ragino architektus padėti įvykdyti septynmečio planą...

• Pagimdžiusiems 10 ir daugiau vaikų, Sovietų aukšč. tarybos prezidiumas suteikė "motinos didvyrės" ordiną 13 Lietuvos motinų. Vilniaus "Tiesa" paskelbė jų sąrašą: Vladislava Bieliūnienė, Bronė Blyžienė, Anastazija Gaizauskienė, Natalija Kasparienė, Stasė Lukošienė, Juzė Mozūraitienė, Ona Norikienė, Stasė Poškienė, Anastazija Rekašienė, Marcelė Stanislavaitienė, Liudvika Ščiukienė, Marcelė Vaitukaitienė, Marijona Zakšienė.

• A. Gričius prabilo apie 1918 metus. Rašytojas Augustinas Gričius, 1941 m. Sovietų įstremtas į Rusijos gilumą, karo metu buvo reabilituotas, kaip ir keli kiti rašytojai ir po karo vėl pasireiškia dramatiniais ir kitokiais kūriniais. Lapkr. 20 d. per Vilniaus radiją buvo perduoti jo prisiminimai, kaip Kuršėnuose 1918 m. "buvo sukurta tarybinė valdžia". Gričius pasakojo, kad 1918 m. įsigalėję Kuršėnuose komunistai, kaip

buvo suorganizuoti raudonarmiečių būriai, kaip jie nužygiavę į Papilę nuvertė valsč. valdybą ir sudarė sąlygas vietos komunistams išrinkti savo komitetą. (Elta).

NUO NAUJŲJŲ METŲ UŽSISAKYK "NAUJIEŠAS".

Taupykite savo šeimos saugumui

Mūsų apdraustos taupymo sąskaitos sudaro idealias atsargas šeimai aprūpinti. Tų sąskaitų doleris visada vertas šimto centų, jos nesvyruoja, nepažūva, joms negresia pavojus, iš jų gaunamas didesnis už vidutinį pelnas. GALITE čia atidaryti sąskaitą bet kuria Jums tinkama suma.

Indėliai yra apdrausti per Federal Savings and Loan Insurance Corp. iki \$10,000 kiekvienam asmeniui.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1806 So. Halsted St.

Telefonas: HAYmarket 1-2028

Paskolos namams pirkti

Nuo 1 metų iki 20 metų, lengvais mėnesiniais apmokėjimais, nuosimtis nuo 4% iki 6.

TAUPYTOJAMS MOKAME AUKŠTUS DIVIDENDUS. INDELIAI APDRAUSTI IKI \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N

4071 Archer Ave. Tel.: LAFayette 3-8248

(į vakarus nuo California Avenue) CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:

Pirmad., Antradi., Penktadi. ir Šeštadienį 9:00 ryto iki 4:30 val. po pietų. Trečiadienį uždaryta. Ketvirtadienį 9:00 ryto iki 8:00 val. vakaro.

MOVING **PERKRAUSTYMAS** **MOVING**
IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli traukai - Naujaisi kraustymo traukai
Ilgų metų patirtimas - Pigūs ir sąžiningas potarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Wablibrook 5-9209

Pinigai neauga ant medžių, bet MUTUAL FEDERAL SAVINGS Bendrovėje auga labai sparčiai, nes mokame aukštus dividendus.

Partrauksime jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę. PRADEKITE TAUPYTI ŠIANDIEN!

2202 W. Cermak Road - Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. Tel.: VI 7-7747
ESAME BIZNYJE JAU 54 METAI.

SAVINGS INSURED UP TO \$10,000
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASS'N

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9 ryto iki 5 val. popiet. Ketvirtadieniais nuo 9-los val. ryto iki 8 val. vak. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. popiet. Trečiadi. visai neatidarama.

LIVING STEREO by **RCA VICTOR**
COMPLETE STEREO SYSTEM
MARK XIV
STEREO-HIGH FIDELITY
"VICTROLA"®
with "LIFT-AWAY" Speaker-Lid
SIMULATED LEATHER CASE
SECOND SPEAKER IN LID
FLOATING ACTION RECORD CHANGER
SEPARATE BASS, TREBLE AND LOUDNESS CONTROLS
THE MARK XIV. Portable stereophonic sound system. "Lift-Away" Speaker-Lid serves as second speaker system. 4 speakers—2 in "Victrola", 2 in removable lid. Charcoal Gray-and-White. (Model SHP14.)
NEW 2-IN-1 AMPLIFIER
LEFT CHANNEL SPEAKER SYSTEM IN "LIFT-AWAY" LID
MULTI-SPEAKER SYSTEM
"LIVING STEREO" TONE ARM
You simply place the speaker-lid approximately 8 feet to the left of the "Victrola"—and you can thrill to True Stereo. Music with an unbelievable in-person realism—so lifelike the musicians seem to surround you! All from this one compact system.

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 West 51st Street

Tel. HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

SPAUDOS PABIROS

(arba ką "svetimšalis" matė ir patyrė Chicagoje)

(Tėsinys)

Prie pat parko įėjimo stūkso paminklas, vaizduojas lėktuvo sparnus išmigusius žemę. Įsižiūrime į tą paminklą ir prašus jame. Ogi, tai Amerikos lietuvių lėšomis ir rūpesčiu pastatytas jis mūsų kilniesiems transatlantiniais lakūnams Dariui ir Girėnui atminti. Paminklo prišaknyje dalyje įmontuotas žemės globusas, kuriame ryškia kreive pažymėtas kelias, kuriuo mūsų narsieji tautiečiai — Darius ir Girėnas — iš New Yorko 1933 m. skrido į Lietuvą, ir labai mažo tarpo nedaskridę, užklūpti andros su perkūnija, žuvo Vokietijoje, Soldino miške. Įrašai paminkle anglų ir lietuvių kalboje. Tik varinės raidės dabar apsinėję žalsvomis rūdėmis.

Mintys nuklysta į tuos 1933 vidurvasario metus, kai drąsiai lakūnai: Darius ir Girėnas, neturėdami net leidimo ir stokodami paprasčiausių tolimai navigacijai įtaisymų, drįso leisti į žygį, kurį jie patys savo testamente įamžino žodžiais: "Šį skridimą aukojaime tau, laisvoji Lietuva"... Ach, tuo laiku būvoju, nuo darbinių raštininko-registratoriaus pareigų atostogoms atsipalaidojęs, savo vargingoje tėviškoje — dulkėtame kaime. Kasdien, išsilgęs spausdinto žodžio, vykdavau į mieluosius Biržus ir pašte pasiklausęs priklįstančių laišku, kioske nusipirkdavau naujausių laikraščių. Ir taip 1933 m. liepos mėn. 17 d. nukulniavęs

Biržus, išvydau visas gatves pasipuošusias pusiau nuleistomis, juodais kaspalais perristomis tautinėmis vėliavomis. Kas atsitiko? Pašte tarnautojas paformavo; praeitą naktį Soldino miškuose nukrito ir žuvo mūsų narsieji lakūnai: kapitonas Darius ir lakūnas Girėnas...

Kraupus liūdesys nusiaubė visus lietuvius. Tuokart laisvoje Lietuvoje tų lakūnų garbei buvo sukurta daugelis eilėraščių, nupiešta daug paveikslų, vaizduojančių jų skridimą, sukomponuota ne viena daina jų garbei, net liaudies poetai apdainavo jų nemirštamą žygį:

"Darius, Girėnas narsūs vyrai /buvo,
Perskridę Atlantą, Vokietiją /žuvo..."

Ši daina nuolat skambėdavo lietuviškame kaime. Tačiau mes, tada laisvame krašte kvėpavę, nepajėgėme tiems didvyriams paminklo pastatyti. Tiesa, buvo renkamos tam reikalui aukos. daug buvo kalbama ir rašoma taip pat tuo reikalu, tačiau, savo laisvėje apakę, nesugebėjome susitarti dėl to paminklo... projekto: vieni siūlė vienokį, kiti kitokį. O laikas nesuvaldoma srove laužėsi pro mus ir viską nešė užmarštin, iki užėjo raudonoji siauba ir virsta, kas tik laisvę dvelkė, sumaisė su melu ir apgaule persunktais purvais. Bet toli, toli, už tikstančių mylių nuo gimtojo krašto plakė negėstanti lietuviška širdis, kurenosi Amerikos lietuvių, senųjų ir ši kraštą at-

vykėlių patriotinis žaidžras ir jie savo aukomis, štai, šiandien turi pasistatę sau ir minios kištataučių praeivių įrodymą, kad lietuviai nėra paskutiniai kitų tautų tarpe; įrodymą, jog lietuviai turi sūnų, kurie yra atlikę žygių, priylgstančių šimtamilijoninių tautų sūnų žygiams. Lietuvi, būvdamas Chicagoje, nepamiršk aplankyti mūsų narsųjų lakūnų Dariaus ir Girėno paminklą Marquette Park.

Galima spėti, jog ne pripuolamai Dariaus ir Girėno paminklo artumoj išaugo Amerikos lietuvių pastangų ir rūpesčių dėka Aukštesnioji Marijos mo-kykla, nepertoliausia jos dygsta milžiniški lietuviškos ligoninės pastatai, o viduryje jų stūkso Gimimo Sv. P. Marijos šventovė, projektuota lietuvių architektų Jono Muloko. Apie šią bažnyčią net svetimačiai reikią pasigėrėtinus jausmus. Štai, Gregoriano universiteto, Romoje, profesorius, meno ir architektūros žinovas, E. Bergamasas, apžiūrėjęs tą bažnyčią, sako: "Čia visai tvirtai pasireiškia nauji, drąsus architektūriniai pradmenys, perkelti iš medžio į tvirtą akmenį, plieną, cementą ir marmorą. Tokius drąsius bandymus yra atlikę ryžtingi gotikos stiliaus kūrėjai, kurie nepabūgo žmonių nuomonių, bet drąsiai darė tai, kas buvo jų sielai kūryba". (Draugas, 1958 m. lapkričio mėn. 29 d.).

Išoriniai žiūrint į tą pastatą, jis lietuviškai sielai teikia tikrą pasigėrėjimą, nes kiekviename jo statybos brūkšnyje jauti lietuvių kūrėjo ranką ir lietuviško meno polėkį. Gaila, mūsų lankymosi metu ji buvo uždaryta, todėl negalima buvo pasigėrėti vidiniais jos įrengimais.

Mūsų dvikojai "žirgai" nuneša mus į 69 g-vę, kurioj kiekvienas namas dvelkia lietuviškumu. Na mai, tiesa, nesiekia dangoraizžių aukščio, tačiau labai patraukliai atrodo, švarūs, dailūs; krautuvių iškabos išmargintos lietuviškomis pavardėmis, klūbai taip pat; o kiekvieno tų pastatų lange gausu plakatų, raginančių balsuoti už lietuvių Rudį.

kandidatuojanti į Amerikos kongresą.

Apie tą lietuvi, bandantį prasiūsti į Amerikos kongresą, buvau skaitęs Bostone būvdamas, bet buvo įdomu išgirsti nuomonę chikagiškių. Jie apie Rudį tada (spalio mėn. 25 d.) pasakojo: "Rudis rinkimų nelaimės ir jis nebus išrinktas, tačiau jo kandidatavimas gali būti labai stiprus ginklas ateities lietuviams patekti į aukštas Amerikos valdžios vietas".

Šiandien tie rinkimai yra praeityje, o tų rinkimų metu lietuvis kandidatas nesurinko nė 6,000 balsų. Kaip nuostabu: asmeniui, norinčiam būti kandidatu, reikalinga atitinkamoms įstaigoms pateikti kelis tūkstančius balsuotojų parašų. Ir Rudis juos gavo, bet rinkimų dieną ne tie patys pasirašiusieji už jį savo balsų nepadaė. Kokia gėda lietuviams balsuotojams ir koks smūgis visam lietuviškam reikalui! Po viso to kai kas iš lietuvių bando kaltinti patį Rudį: "...kokią žalą Rudžio darbas padarė Amerikos lietuviams? Dvigubą. Pirmučiausia davė pavyzdį partijoms (ir demokratams ir respublikonams), kad lietuviai — partijos nariai pasidaro savo partijai neištikimi" (Niekų kalba: jeigu partiją nariai lietuviai būtų pasidaro savo partijai neištikimi, jie būtų atidavę savo balsus už lietuvių Rudį. Bet jie to nepadarė, todėl ne Rudis kaltas, bet patys lietuviai — savo pasirinktos partijos vergai. J.). "Bėga ir net mėgina savo partijai pakenkti — atitraukti balsus.

(Bus daugiau)

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

Chicago Lietuvos Našių ir Našių klubas pasitiks 1959 Naujus Metus gruodžio 31 dieną, 7 val. vakare, P. Vengliausko svetainėje, 4500 So. Talman Ave. —Valdyba.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

JUOZAPAS BUKSNIS

10559 So. La Salle St.

Mirė 1959 m. gruodžio 29 d., 7:15 val. ryto, sulaukęs 71 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Suvalkų gub., Marijampolės apskr., Pilviškių par., Nedeberžų km.

Amerikoj išgyveno 52 metus.

Paliko nuliūdę: žmona Elzbieta, pagal pirmą vyrą Guntorius; dukterė Aldona Keziz, žentas Bruno, 2 posūniai: Peter Guntorius, marti Eleanor; Bruno Guntorius, marti Cora ir jų šeimos, 2 anūkai: Leonard Keziz ir Laverne Seeman ir jų šeimos; 1 proanūkė: Tammy Rae Provo; brolis Kazimieras Buktis ir jo žmona Rosalija ir jų sūnus Kazimier ir Albin ir jų šeimos; giminačiai Antoinette Baltrusaitis, Albina Norkus, Vincent Malakauskas, kunigas Kazimieras Malakauskas ir Mareinkevičių šeima, ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Priklauė Chicago Lietuvos Draugijai.

Kūnas pašarvotas Leonardo Bukausko koplyčioje, 10821 So. Michigan Ave.

Pentadienį, sausio 2 dieną, 10 valandą ryto bus lydimas iš koplyčios į Lietuvos Tautines kapines.

Visi a. a. Juozapo Buktis giminės, draugai bei pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Žmona, Dukterė, Posūniai ir kiti Giminės.

Laidotuvių direkt. Leonardas Bukauskas. Tel.: CO 42228.

A + A

POVILAS GRICIUS

6614 S. SACRAMENTO AVE. RE 7-7114

Mirė 1958 m. gruodžio 29 d., 6:15 val. vakaro, sulaukęs 70 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Telšių apskr., Šaukėnų parapijoje . Amerikoj išgyveno 49 metus.

Paliko nuliūdę: žmona Julijona, dukterė Frances Vondrak, žentas James, podukra Pearl Meldazis, žentas Michael; 2 posūniai: Edward Walenches, marti Harriet; Raymond Walenches, marti Madge, 5 anūkai, 2 proanūkai ir daug kitų giminų, draugų bei pažįstamų. Lietuvoje liko brolis Augustinas ir sesuo Theodora.

Priklauė Žemaičių Kultūros klubui ir Teisybės Mylėtojų Dr. jai. Kūnas bus pašarvotas po pietų Stepono C. Lackawicz koplyčioje, 2424 West 69th Street.

Pentadienį, sausio 2 d., 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Gimimo Panelės Šv. parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Povilo Gricius giminės, draugai bei pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Žmona, Dukterė, Podukra ir kiti Giminės.

Laidotuvių direkt. Steponas C. Lackawicz. Tel.: REpublic 7-1213.

KAROLINA RODAVIČE (RODOWK)

(pagal pirmą vyrą Gura, pagal tėvus Malela)

Mirė 1958 metų gruodžio 20 dieną ir palaidota Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Mes, pagerbdami jos atmintį, dėkojame visiems giminėms ir draugams, atsiuntusiems gėlių ir palėdėjusiems ją į amžino poilsio vietą. Taip pat dėkojame grabnešiams, suteikusiems velionei paskutinį patarnavimą.

Nuliūdę lieka:

Vyras Juozas Rodavičė, Sūnus Juozas Gura, Dukterė Aldona Morehouse ir kiti Giminės.

Vienerių Metų Mirties Sukaktis

A. A. JONAS RINKEVIČIUS

Buvęs knygnešys—lietuviškų knygų leidėjas Lietuvoje.

Gyvenęs 6941 So. Washtenaw Ave., Chicago, Illinois

Palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Jau suėjo vieneri metai, kai negailėstinga mirtis atskyrė mano mylimą vyrą. Netekau savo mylimo 1958 m. sausio mėn. 2 dieną. Nors laikas bėga, bet aš jo niekada negalėsiu užmiršti. Lai gailėstingas Dievas suteikia jam amžiną ramybę.

Už jo sielą užprašau gedulingas šv. Mišias su egzėkvijomis pentadienį, sausio 2 dieną, 9 val. ryto. Šv. Pan. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, Marquette Parke, 69th St., Chicagoje. Maloniai kviečiu visus giminės, draugus, kaĩnyms ir pažįstamus šiose pamaldose dalyvauti ir kartu su manim pasimelsti už a. a. Jono Rinkevičiaus sielą.

Nuliūdusi lieka: žmona.

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandojė Gražiausias Gėlės ir Vainikai, Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.

ROY R. PETRO (Putramentas) 5525 So. Harlem Ave. — PO 7-9020

Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuviams, Papuošimams.

URBA Gėlininkas

4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

LOVEIKIS

Telegrama |
Visas Pasaulio
Dalis

KVIETKININKAS

Gėlės Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELINČIA

GELES VISOMS PROGOMS

2443 WEST 63rd STREET

Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

Gaminame skanūs lietuviškus pietus

ir užkandžius laidojimo, vardinėms, suktims ir kitoms progoms prieinamomis kainomis.

ERDVI PATALPA.

SOPHIE SKREBIS

8258 So. Kean Ave. TEminal 9-9595

LIETUVIŲ AUDITORIJOJE kiekviena

šeštadienį ir sekmadienį groja Lietuvių Auditorijos orkestras, muziko V. Jančio vadovaujamas. Jaunimas ir senimas kviečiami praleisti savaitgalio vakarus prie šokių muzikos.

3133-37 SO. HALSTED ST. VI 2-6172

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6345 SO. WESTERN AVE.

TRYTS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

John F. Eudeikis

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 So. Hermitage Avenue

Tel.: YArds 7-1741 — 1742

★

4330-34 So. California Avenue

Telefonas: LAfayette 3-0440

Mūsų radio programos sekmadieniais 9:15 ryto iš WOPA, 1490 kil.

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6812 So. Western Avenue

Telef.: GRovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWnhall 3-2108-9

Koplyčios visose miesto dalyse.

NARIAI

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI

1646 WEST 46th STREET

Phone: YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

Virginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET

Phone: SEeley 3-5711

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-1138-1139

ALFRED VANCE

1424 So. 50th Ave., Cicero

Phones: OLYmpic 2-5245 — TOWnhall 3-9687

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET

Phone: YAras 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE.

Phone: COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill.

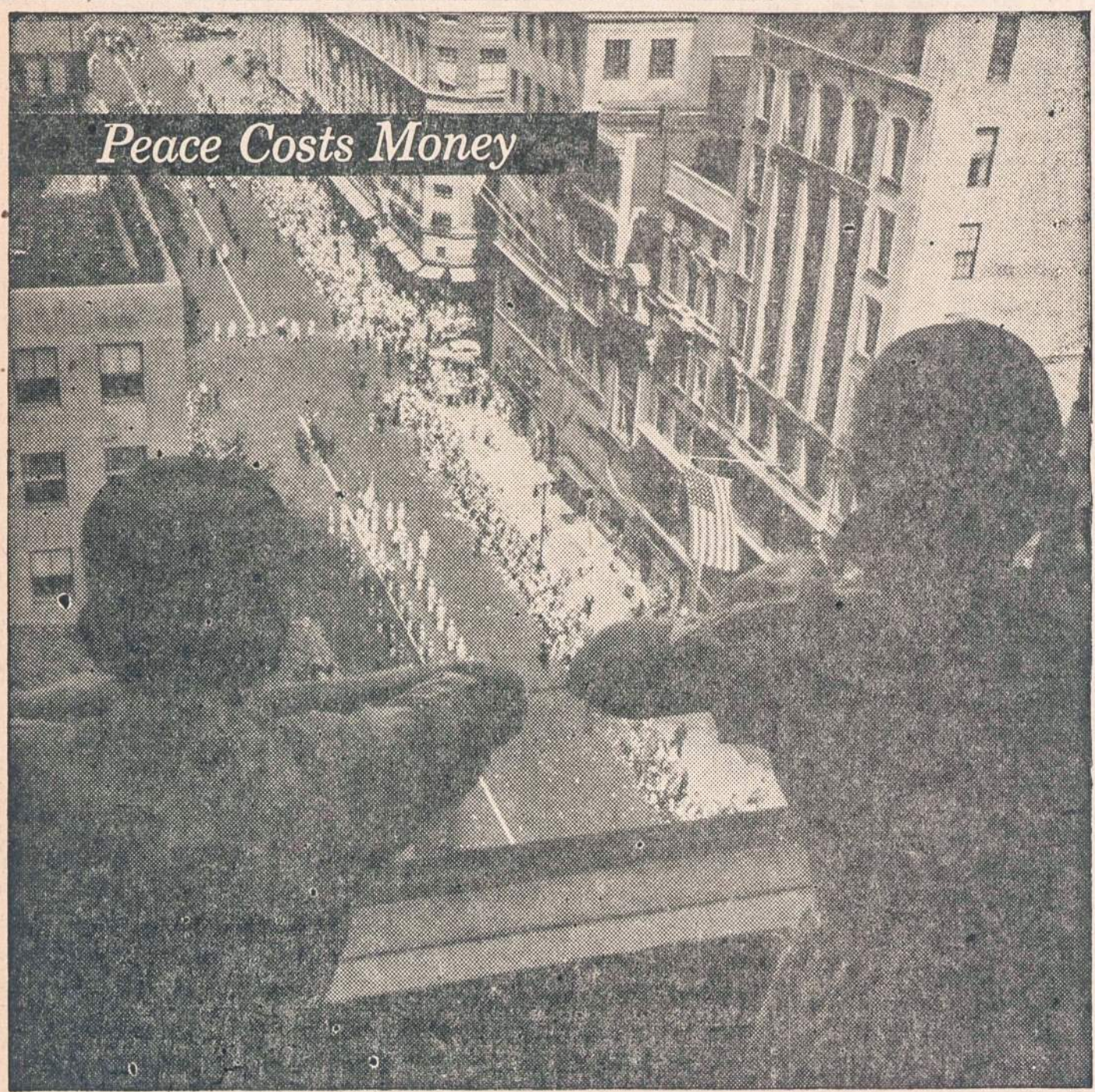
Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVENUE

Phone: YArds 7-3401

Peace Costs Money

Help Strengthen America's Peace Power!

In a peaceful world the only marching soldiers your children see are on parade. And that's the way we want to keep it! But peace costs money.

Money for the industrial and military strength to keep the peace. Money for science and education to help make it lasting. And money saved by individuals.

Every U. S. Savings Bond you buy helps strengthen America's Peace Power. Are you buying as many as you might?

Buy U.S. Savings Bonds

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, The Advertising Council and

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted Street

Chicago 8, Illinois

CICERO

Jau Kalėdos praėjo ir Nauji Metai ateina, ar kas bus naujo — gero?

Greičiausia tik pasikeis numeriai, o gyvenimo aparatas suksis kaip sukėsi. Ką pralaidom — žinom, bet kas ateis, tai niekas nežino. Apie ateitį tegul kalba filosofai.

Praeitais Kalėdos kai kam paliks giliai atmintyje. K. Vasilas, senas vietos gyventojas, gerai žinomas, linksmaus būdo, jo Kalėdos buvo tamsios, praleistos Veteranų ligoninėje, iš kurios buvo neseniai grįžęs, rodos buvo pasitaisęs, bet staugė neteko žado. Jo tikras globėjas P. J. Jovaišas nuosirdžiai juoni rūpinasi. Dieve jam padėk.

Linksmos ir atmintingos Kalėdos buvo p. Pareigiams. Kurį laiką P. Pareigis buvo dingęs, tik namiškiai žinojo ir juoni rūpinosi. Tikrai nepaprasta dovana Kalėdoms — grįžo su linksma šypsena. Vaikučiams ir žmonai didis džiaugsmas sulaukti diplomuotą tėvą.

P. Pareigis sėkmingai išlaikė medicinos mokslo kvotimus, dar metai kiti ir turėsime naują profesionalą, M. D. Už tai didelis kreditas ponai Pareigiečiai, jos pastangos ir nepaprastasis pasiryžimas kiltis nugalėjo.

Sis rašinėlis paskutinis šiais metais, tad ta proga linkiu visiems savo pažistamiems ir draugams organizacijų nariams viso ko geriausio.

Naujus Metus pradėkime su gerais pasiryžimais ir atvira meile. Salin neapykanta!

K. P. Deveikis

Uteniškių veikla

Utenos draugiško klubo susirinkimą, įvykusį gruodžio 14 d. Vengeliausko svetainėje, atidarė pirm. Step. Narkis, dalyvaujant visai valdybai ir apšėčiai narių. Valdybos raportai, praėjo susirinkimo protokolai ir metinio baltos rengimo komisijos pranešimas priimti kaip skaityti.

Metinis klubo parengimas įvyks šio sausio 3 dieną Vengeliausko svetainėje, 4500 So. Talman ave. Nariai visi kviečiami ir raginami dalyvauti, o kurie nedalyvaus, turės sumokėti po 50 c. baudos.

Komisijos raportą priėmus ir išrinkus parengimui darbininkus, nutarta pasveikinti "Naujienas" su Naujais Metais, su \$10 auka.

Kadangi tą dieną oras buvo labai nepalankus, tai susirinkimas buvo skystokas, tai susirinkimas atidėtas metiniam klubo susirinkimui, kurs įvyks sausio 13 dieną toje pat Vengeliausko svetainėje.

Knygų patikrinimo komisijon išrinkti N. Krikščionas, Nellie Wilkop ir p. Vengeliauskienė. Tuomi susirinkimas baigtas.

J. J.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN. 6245 SOUTH WESTERN AVE. Grovehill 6-7575 CHICAGO 36, ILLINOIS	CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN. 4559 SOUTH PAULINA STREET Yards 7-0145 CHICAGO, ILLINOIS	CRANE SAVINGS & LOAN ASSN. 2555 WEST 47th STREET Lafayette 3-1083 CHICAGO 32, ILLINOIS	DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN. 3430 SOUTH HALSTED STREET Cliffside 4-0104 CHICAGO 8, ILLINOIS	ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN. 1447 SOUTH 49th COURT Townhall 3-8131-2 CICERO 50, ILLINOIS	UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN. 1800 SOUTH HALSTED STREET Haymarket 1-2028 CHICAGO 8, ILLINOIS
--	---	--	--	--	---

UNITED PRESS-NAUJIENOS Photo. Prezidentas Eisenhower ir jo vaikai David, 10 metų, išvažiuoja iš Baltųjų Namų į Gettysburgą praleisti Naujuosius Metus.

Vieša padėka

Draugystė Lietuvos Kareivių, Cicero, Ill., turėjo savo priešmetinį susirinkimą Liberty svetainėje. Išklaustas komisijos pranešimas iš lapkričio 23 d. parengimo parapijos svet. Banketas ir Dan Kuraičio filma iš kelionės po Europą. Visi buvo patenkinti, tad nutarta pareikšti viešą padėką P. Dan Kuraičiui už jo pastangas ir prielankumą. Toliau susirinkimas patarė savo nariams ir jų draugams pirkti automobilius pas Dan Kuraitį.

Kazys Šimkus, prezidentas

K. P. Deveikis, sekretorius
Zodis kitas iš draugijos veiklos. Kaip jau yra žinoma, Draugija susideda vien iš vyrų, jau netoli penkiasdešimt metų laikosi tvarkingai, visos obligacijos išmokamos laiku, be mokesčių pakėlimo. Beveik vienbalsiai nutarta laikytis įprasto patvarkymo, rengti parengimus draugijos išduoti papildyti. Tam reikalingi paskirti komisija, kuri pavartos savo gabumus. Aišku, be geraširdžių biznierių paramos neapsieisime.

Kaip praityje, taip ir vėl bus atsikreipta su prašymu aukų. Tai nemalonius uždavinys, bet kitos išeities nėra. Mūsų draugijos klubai sutvertos ne dėl biznio, bet savo tarpe susisėpti, tad ta sena tradicija tęsiasi ir tęsis.

Jaunieji — išmokslinti iš to viso šaiposi, jie priklauso prie komercinių apdraudos bendrovių, kur viskas yra apskaičiuota pagal amžių ir sumą. Tas labai gerai jiems, nes viską suprantą (ir tai pasitaiko nemažai apsiyvimų).

Buvo ir yra labai miela susirinkti, pasitarti apie savas bėdas, tad ir laikykimės šūkio "savas pas savą". D.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

STANKUS Construction Co.

Atlieka statybos planavimo darbus gyvenamųjų ir prekybos pastatų. Jūsų pasirinkimui turime virš 300 standartinių projektų. Ofiso ir namų telefonas: **PROspect 8-2013**
7403 So. Western Ave.
CHICAGO 36, ILL.

VESTUVĖMS IR VISOMS KITOMS PROGOMS

1. Visas puošniausias vokiečių kristalas didžiausiu pasirinkimu, bavarų porcelanas atpigintomis beveik iki japonų porcelano kainomis.

2. Abi naujosios dabar Lietuvoje įgrotos ir įdainuotos LP plokštelės, šaliapino ir Dono kaulų choro įdainavimai ir visa klasikinė muzika plokštelėse.

3. Šveicariški laikrodžiai, ginkaro puošmens, vokiškos auksos plunksnos, vedybiniai ir kitoki žiedai, kultūriniai perlai ir kitoki moterims papuošalai.

4. Rašomosios mašinėlės, stalo sidabras, dekoratyvinės (ir Hummel) figūros, visos lietuviškos knygos, odiniai albumai, unanikiuriniai ir kt. setai ir daugybė kitokių dovaninių prekių. Visa dideliu pasirinkimu, neaukštomis kainomis **TERROJE**, 3333 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel.: A 3-0427.

(Sk.)

Naujųjų Metų linkėjimai:

Sportininkams — vieną kartą išsirinkti neuzurpatorišką FAS-K'o vadovybę.

Sauliams — paruošti daugiau medalių ir apdovanojimų už nuopelnus.

Skautams — stovyklaujant ir nestovyklaujant susipažinti gerai su lenkiškųjų šventųjų gyvenimu ir žyglais.

Dailininkams — kas mėnuo po parodą.

Garsinamoms dailininkėms — nupiešti nors ką.

Nuosmūkių skelbėjams — patiens nugalėti savo nuosmūki.

Jėzuitų centrui — aprėpti ir neaprepiamą.

Iškilmų rengėjams — kviešti dar daugiau žmonių į garbės prezidiumą.

Balių rengėjams — nesamdyti mūsų orkestrų.

J. Kardeliui Kanadoj — ramų metų, atsipalaidavus nuo priešininkų. Jau ir "Vėpla" nebegyva!

Rašytojui A. Landsbergiui — sukurti dar ką nors panašaus į "Guosniai vėjuje".

K. Ostrauskui — daugiau kanarėlių iš ubagiško gyvenimo.

Paskaitininkams — mažiau vartoti visiems suprantamų žodžių.

Aukotojams — aukoti daugiau pinigų "cigarečių fondui".

Linki J. Gg.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO

DARBO ZMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS.

Mes mokame Aukštą

MIDLAND

Savings and Loan Association

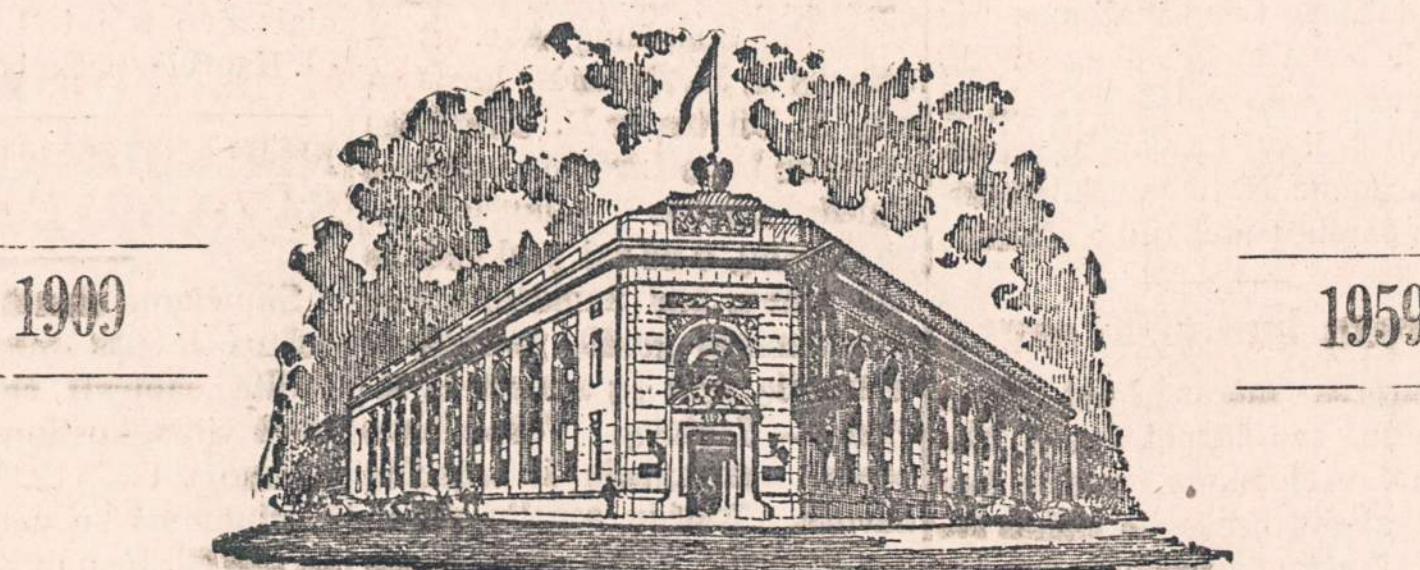
PER 40 METŲ VISU LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO RENDROVĖ

4038 Archer Avenue Tel. LA-6719

AUGUST SALDUKAS Prezidentas

Lietuvių Enciklopedija 265 C. Street So. Boston 27, Mass.

STANDARD FEDERAL- Chicagos Stipriausioji Istaiga

TURTAS \$65,000,000.00
ATSARGOS FONDAS \$ 6,000,000.00

Kad ateityje išvengtum hereikalingų rūpesčių, tai taupyk saugioje istaigoje. STANDARD FEDERAL per 50 metų — nuo 1909 iki 1959 — įrodė, kad ji pati saugiausia ir stipriausia.

STANDARD FEDERAL išsilaikė pusę šimtą metų kiekvienam taupytojui išmokėdavo pagal pareikalavimą. Depresijos, karo ir sunkiausiais mūsų ekonominio gyvenimo metais STANDARD FEDERAL kiekvienam taupytojui išmokėdavo aukštą dividendą.

Chartered and Supervised by the U. S. Government.

JUSTIN MACKIEWICH, Prez.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Avenue Chicago 32 Phone Virginia 7-1141

DARBO VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad. nuo 9 val. ryto iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Trečiadieniais visai neatidaro.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS TALKA

Lietuvių Enciklopedijos Leidykla skelbia paskutinę Lietuvių Enciklopedijos Talką nuo 1958 m. spalio 15 d. iki 1959 m. balandžio 15 d. Talkos metu naujai L. E. užsiskiusieji gaus dovanų knygomis.

Užsiskie L. E. nuo 1958 m. gruodžio 15 d. iki 1959 m. vasario 15 d. gaus pilną V. Krėvės Rastų rinkinį (6 tt.). Ir visi tie, kurie užsiskie nuo 1959 m. vasario 15 d. iki 1959 m. balandžio 15 d., gaus Lietuvos Žemėlapi ir Jono Balio Lietuvių Dainos Amerikoje.

Išėjusius L. E. 15 tomų naujieji prenumeratorių gaus išsimokėjimui jų pagedautomis sąlygomis, o už naują išimancius toms, kurių bus dar 12-13 t., moka už kiekvieną išimancį toms. Vieno tomo kaina JAV \$7.75, visur kitur — \$8.00.

Lietuvių Enciklopedijos leidimas nėra kieno nors asmeninis reikalas, bet visų lietuvių suklekinti pastangų vaisius, nors, deja, tik laisvame pasaulyje gyvenančių lietuvių pastangos už savo kultūrą ir lietuviškumą išlaikymą, šiandien tapę ir besąlyginės laisvinimo kovos dalimi. Šiandien jau jokia paslaptis, kad pradėjus leisti išsibarsčiusiems pasaulyje lietuviams L. E. Maskva susirūpino, ją puole ir išsineveikė, o noredama nuraminti okupuotą Lietuvą suteikė jai teise išleisti susovietintą enciklopediją lietuviškai. Tą pažadą davė vien tik lietuviams, bet, kaip įprasta, pažadas liko pažadu ir Lietuvoje turėjusi pasirodyti sovietiška enciklopedija jau numarinta Maskvos okupacinėje cenzūroje. Šis Maskvos rūpestis ir nuolatini L. E. puolimas rodo, koki milžiniškai lietuvišką darbą šiandien mes išveikali atliekame. Ir tikrai mes jame galime didžiulius, nes tik vieni lietuvi, išsibarskę po visą laisvą pasaulį, leidžia bendrąją enciklopediją su gausia lietuviška. Kito tokio atsitikimo dar nėra pasaulyje. Mes darba daugiau kaip įpusėjome, tikime ir iki galo išsėsti.

Mielas Lietuvi, mes kviečiame Tave įsijungti į L. E. prenumeratorių eilę ir tuo padėti būti mūsų pradėtojo darbo dalininku. L. E. leidime visi suklekinti pastangomis, jai leidžiame visi bendra talka. Todėl ir jai baigus, visus mūsų pasididžiavimas ir būsimų kartų įvertinimas priklausys visiems: leidėjams, redaktoriams, talkininkams ir prenumeratoriams. Laukiame atsiliepiant.

Lietuvių Enciklopedija 265 C. Street So. Boston 27, Mass.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 10 iki 12 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WAilbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3149 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadienį, ir sekmadienį, ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Ofisas: HEmlöck 4-5849
Rezid.: HEmlöck 4-2324
OFISO ALANDŲ
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9; antradienį nuo 1-5, trečiadienį tikrai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA
nervų-smegenų ligos, chirurgija
DR. K. NASVYTIS
proto-nervų ligos
104 SO. MICHIGAN AVE.
Kambarys 615
FRontier 6-0304, RAndolph 6-1190
(Rez. Tel. Batavia, Ill. 4287M1)
Konsultacija tik susitarus.

Ofiso telefonas: Virginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-830 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.
Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 po pietų ir 2-8 val. vak. kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ir vaikų ligos
2423 WEST 63rd STREET
Val.: kasdien nuo 6-8 val. vakaro. Sestadien. nuo 12:30-2:30 val. popiet. Trečiadienį, ir kitu laiku tik susitarus.
Telef. ofiso: WA 5-2017
Res.: PR 8-4255

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 1-4 po pietų ir 6-9 vakaro.
Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-0000
Rezid. tel.: REpublic 7-9199

Grovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIU LIGŲ SPECIALISTE IR PRITAİKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th CT., CICERO
Kasdien 10-12 ir 4-7 val. Trečiadienį ir šeštadienį 10-12 val.

Telef. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepiu šaukite KEDzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3. Daily afternoons.
Vakaras: pirmad., antradienį, ketvirtadienį, 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2454 W. 71st ST. (71st Campbell)
Val.: pirmad. ir ketvirtadienį 1-4 popiet, antradienį ir penktadienį 5-8 val. vak. Neradus, skambinti mano asistentui.
DR. V. REKLYS, tel.: RE 7-2806

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Sestadienį nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(ėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 popiet, 7-9 p. m. Šeštadienį 10-12. Trečiadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — Namų CE 3-7786

Ofiso telefonas: CLiffside 4-2896
Rezidencijos: WAilbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampus 47th ir Hermitage)
Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Sestadienį, 2-6 val. po pietų.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 3-8. Trečiadienį, šeštadienį, ir sekmadienį. Ofiso telefonas: YARds 7-4787
Namų telefonas: PROspect 6-1930

7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—WEDNES, DECEMBER 31, 1958

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
OFISAS: 5100 SO. WESTERN AVE.
Tel.: PROspect 8-1223 arba TR 3-5577
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro. antradienį, trečiadienį ir penktadienį 6-9 v. v., šeštadieniais 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2458 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEmlöck 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Atostogose iki
NAUJŲ METŲ.

Tel. ofiso ir rez.: PROspect 6-9400
Dr. Ona Vaskevičius
(VASKEVIČIŲ)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštadienį 1-4 popiet, trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

C. Z. VEZELIS
DANTŲ GYDYTOJAS
4645 SO. ASHLAND AVE. YA 7-224.
Valandos: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais uždaryta.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez.: PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampus Halsted ir 31st gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiadienį ir sekmadieniais uždaryta.

Tel. of.: FR 2-4841, 9 A.M.—5 P.M.
Tel. res.: AV 3-2627, 5:30 P.M. iki 9:30
Dr. Justina ŽIRGULIS
Specialybė: įvairios nervų ir proto ligos—vaikų ir suaugusių.
PITTSFIELD BUILDING, Kamb. 621
55 E. Washington St., Chicago 2, Ill.
Priėmimas tik pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai: Protezai, Med. Ban. dazai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 WEST 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIU GYDYTOJAI
Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 SO. CALIFORNIA, YARDS 7-7381
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
VAL.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiadienį uždaryta), šeštadienį 10 ryto iki 3 p. p.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIU GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YARDS 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivais Akimis Ištisai
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
7556 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiadienį, penktadienį ir šeštadienį 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas-Orthoptistas
Gydo nusilpusius ir nervuotus akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Ideala netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagelbsti negirdintiems. Praktikuoja 39 metų. Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YARDS 7-6616
Išvyko į Phoenix, Arizona.
Grįš 1959 m. vasario 16 d.

GRADINSKAS
NEMOKAMA
TAISYMO GARANTIJA
televizijos pirktoams pas mus
• Pirmam senas
• Duodam išsimokėtinai.
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRontier 6-1998
Atdara kasdien. Sekmad. uždaryta.

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI
PERKRAUSTAU
(MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lithuania Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
★
RADIJO VALANDA
Visi programai iš WOPA,
1490 kil. AM 102-7 FM
Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
VAKARUSKOS: pirmad. 7 val. v.
Tel.: HEmlöck 4-2413
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO 29, ILL.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO
DARBO ZMOGAUS
DRAUGAS IR BICIULIS.

NEPATRASTAS CHICAGOS LIETUVIŲ SUSIRINKIMAS

SUSIRINKIMO METU GAUTA ŽINIA IŠ VATIKANO, KAD
LIETUVOS ATSTOVAS TIKRAI NEPRIPAŽISTAMAS

Pirmadienio vakare 7:30 valandą Jėzuitų Rūmų didžiojoje auditorijoje įvyko nepaprastas Chicagos lietuvių susirinkimas aptarti padėčiai, susidariusiai ryšium su naujojo popiežiaus pasikėsimu uždaryti Lietuvos atstovybę prie Vatikano.

Susirinkus įspūdingai žmonių, kurie užėmė didesnę auditorijos pusę, susirinkimą iniciatorių vardu atidaręs inž. J. Jurkūnas paaiškino šio susirinkimo tikslą ir pakvietė į prezidentūrą Lietuvos konsulą Dr. Daužvardį ir Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomąjį Komitetą ir susirinkimui pirmininkauti — Chicagos Lietuvių Tarybos pirmininką, kuriam neatvykus, paprašė pirmininkauti p. Blinstrubą.

Pakviesti kalbėti Dr. Daužvardis ir ALTO Vykdomojo Komiteto pirmininkas L. Šimutis nupasakojo esamą padėtį, kaip ji buvo žinoma iki paskutinio momento. Kadangi nieko daugiau nepranešė, kas jau "Naujienose" rašyta, tai paaiškino nebekartosime. Kaip konsulas Daužvardis, taip pirmininkas Šimutis pabrėžė, kad padėtis yra rimta, kad reikia veikti ir skubiai, nes reikalas liečia mūsų Lietuvą ir visą jos kovą už laisvės atgavimą ir iki tam laikui jos nepriklausomybės simbolių — atstovybių išlikimą. L. Šimutis painformavo, kas ALT jau padaryta ir kas daroma, ir pabrėžė, kad padėtis yra rimta, bet ne beviltiška, kvietė visuomenę ir organizacijas veikti ir veikti skubiai.

Trečiuoju kalbėjęs ALT VK vicepirmininkas inž. Bartkus bendrai patvirtino kas anksčiau pasakytą ir pasisakė, kad tuo reikalu būtų gauta keletas telegramų iš "diplomato šefo" Lozoraičio, kurs pranešęs, kad Lietuvos atstovybei prie Vatikano gresia pavojus ir prašęs daryti žygių.

Iš visų pranešimų nebuvo matyti, kad toje byloje bent kaip figuruotų pats Lietuvos atstovas prie Vatikano St. Girdvainis. Tad ir pranešėjai nevenė jam kritikos, ir šis publikos buvo pareikšta nuomonė, kad čia nėra kalba apie kokį nors Girdvainį, bet apie Lietuvos nepriklausomybės juridinę reprezentaciją, kurią ir reikia gelbėti.

Prasidėjus diskusijoms, daugelis kalbėtojų negalėjo atstiebtie, kaip tas pats Vatikanas, kurs bene pirmasis pareiškė, kad Sovietų invazijos Lietuvoje nepripažino ir nepripažins, dabar pirmasis gresia Lietuvą išduoti. Kaip ir dėl ko popiežiui užkliuvo Lietuva? Jei popiežius Jonas XXIII su lenkų kardinolu Wišinskiu susitarė kolaboruoti su Gomulka, tai su kuo jis mano kolaboruoti Lietuvoje, kur ne tokio Gomulkos nėra???

Ilgesnė kalbą advokatas L. Šmulkštys pabrėžė, kaip reikalinga yra lietuviams savo tarpe vienybė, skatinanti atstatyti visuose veiksmuose ir veikti skubiau. Dar pakalbėjęs L. Šimučiu, Dr. St. Biežiui, Jur-

kūniui, p. Šileniui, Dr. K. Sruogai, žodį paėmė Dr. Šidlauskas, kurs bandė reikalą tiek sušvelninti, kad verčiau nieko nedaryti, tik šventojo sosto nesupykinti, ir pakritikavo Chicagos lietuvių jaunimo Vatikaniui pasiųstą telegramą kaip "per žiaurų", bet kalbėtojas nebegalėjo savo kalbos baigti, nes ji nuskeno publikos nepasitenkinimo garsuose.

Susirinkimui vis labiau įkaištant, staiga kun. Kubilius paprašė žodžio ir pranešė, kad yra atvykęs asmuo, kurs ką tik kalbėjosi su Roma ir turi padaryti nepaprastą pranešimą.

V. Adamkavičiaus
nepaprastas pranešimas

Nepaprastu susidomėjimu sutiktas stud. Valdis Adamkavičiaus pranešimas, kad susirinkimui bevykstant ir niekam nieko aiškina, atrodo, nežinant, jis sumanęs pabandyti paskambinti tiesiai į Romą, kas ir pavykė.

Jis ką tik kalbėjosi su St. Lozoraičiu, kurs patvirtinęs, jog visos žinios apie Lietuvos atstovybės prie Vatikano likvidavimą, de, yra tikros. Girdvainis nebūvo pakviestas į kredencijų įteikimo priėmimą Vatikane, jo vardo nebėra akredituotųjų diplomatų naujajame sąraše ir jis nepakviestas į akredituotųjų prie Vatikano atstovų oficialių Naujų Metų priėmimą.

St. Lozoraitis pakartojo savo prašymą, kad Amerikos lietuvių griebtųsi žygių situacijai "gelbėti". Lozoraitis bandęs gauti paaiškinimų Vatikano užsienių reikalų kanceliarijoje, bet pareigūnas jam atsakęs, kad patvarkymas yra gautas "iš aukščiau" ir daugiau nieko nežina paaiškinti.

Su dideliu susidomėjimu išklausytas pranešimas buvo sutiktas su "mišriais jausmais". Nors pranešėjui smarkiai nuplota ir Dr. Biežis pažadėjo studentams gražinti jų išleistus \$24 už pasikalbėjimą su Roma, tačiau tolimesnės diskusijos pasidarė dar netvarkingesnės.

Pasigirdo balsų, primenančių nuotakas, kokios buvo savo laikui Lietuvoje, prieš popiežiaus nuncijų Zechini po to, kai tas pats Vatikanas lenkams "atidavė" lenkų okupuotą Lietuvos sostinę Vilnių.

Vienas kalbėtojas iškėlė sumanymą, kad ir lietuviškų parapijų valdytojai Amerikoje turi veikti ir protestuoti prieš popiežiaus elgesį, kitį paprašė balsą reikalavo, kad ne tik klebonai ir kunigai, bet ir vienuoliai turėtų sujudėti, nes gi Katalikų bažnyčios galva kėsinais prieš paskutinę nukryžiuotą Lietuvos gyvybę.

Padėtį beišgelbėjo L. Šimutis, gavęs žodį ir suformuluodamas skubios akcijos planą. Taigi buvo išrinkta, tikriausiai nominuota speciali komisija, į kurią įėjo adv. Šmulkštys, inž. Jurkūnas, T. Blinstrubas, Z. Dailidka, agr. Bertašius, V. Adamkavičius, p.

Prancūzijos finansų min. Antoine Pinay per radiją paskelbia apie franco nuvertinimą.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Chicagoj žuvo 303

Galutinėmis žiniomis Kalėdos šiemet kaštavo JAV 596 gyvybių. Illinois užėmė 38 žmones, iš kurių Cook apskrityje žuvo šeši ir Chicagoje keturi.

Nuo metų pradžios Cook apskrityje automobilių nelaimėse žuvo 485 žmonės, iš kurių 303 Chicagoje, kur tuo pačiu laiku 39,164 sužeisti.

Geriausias šiemet juokas

Burlingtono "Melagių Klubas" išrinko praeitų 1958 metų "melagių karaliumi" Lou Powers iš Ortonville, Minn. Jo geriausias "juokas" buvo toks: "Vieną rytą praeitą žiemą buvo tiek šalta, kad man išėjus pro duris su katiliuku verdančio vandens, jis sušalo taip greit, jog ir ledas dar tebebuvo šiltas". Dar vaizdžiau Minnesotos speigams pavaizduoti jis pridūrė: "Kitą naktį buvo dar šalčiau. Bepirdamas mūsų šeimos katiną aš nušalau savo koją".

Naujųjų Metų diena Atlas skris per Chicagoj

Jungt. Amerikos Valstybių kalbant "mėnulis", puspunktotos tonos satelitas Atlas, bus matomas Chicagoje, kai jis Naujųjų Metų rytą 6:43 valandą perskris viršum miesto. Tikruomoje, jis skris ne per patį viršų, o apie 28 laipsnius aukštesnėje pietvakarinėje danguje.

Satelitas bus matomas ir Naujųjų Metų antros dienos rytą, tai yra sausio 2 d. 5:32 val., ir sausio 3 d. 6:04 valandą, praneša Argonne National laboratorijos satelitų stebėjimo stotis.

Aurora bus visai sausa

Auroros mēras Paul Egan praneša, kad šiemet Nauji Metai jo valdomame mieste bus visiškai sausi, nes jis įsakęs lygiai 12 valandą paskutinę gruodžio mėnesio dienos naktį uždaryti visas likerių parduotuves, nes ateinantiems 1959 metams nebeduosias leidimo svaigalams parduoti, nes nėsant miesto policijos nebūsiu kam tvarkos daryti. "Pagaliau, Aurora ir neturi šiemet ko švęsti", nusprendė Auroros miesto galva...

Maldeikis, Dr. Šimaitis ir Dr. Šidlauskas. Tai komisijai parvesta suredaguoti ir susirinkimo vardu pasiųsti Vatikaniui rezoliuciją, taip pat ta komisija įgaliota padėti ir patarpininkauti organizacijoms ir privatiems asmenims, siunčiantiems rezoliucijas, telegramas ir protestus šventajam sostui.

rep.

Norintiems asmeniškai siųsti telegramas Vatikaniui, patariama adresuoti arba Vatikano užsienių reikalų sekretoriui arba pačiam popiežiui:

- 1) Card. Domenico Tardini, Vatican, Roma, Italy
- 2) Pope John XXIII, Vatican, Roma, Italy.

NUO NAUJŲJŲ METŲ
UŽSISAKYK "NAUJENAS".

TRUMPAI

A. Adamkavičius, A. Liulevičius ir A. Mickevičius įleikė protesto raštą "Life" žurnalo leidėjams Jubiliejinės Akcijos Komiteto vardu dėl šio žurnalo vedamojo straipsnio, kuriame Vilnius pavadintas lenkiškuoju miestu ir kaip mainų objektas tarptautinėje politikoje, siūlomas priskirti Lenkijai. Jubiliejinės Akcijos Komitetas šiais metais yra įleikęs memorandumus Jungtinėms Tautoms Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga.

Papildomai patiriama, kad vakarykščiame čekagiečių lietuvių protesto susirinkime prieš Vatikano kėslus likviduoti Lietuvos atstovybę prie Vatikano, telefoninį pasikalbėjimą su Stasiu Lozoraičiu Romoje sugalvojo ir atliko du susirinkime dalyvavę studentai V. Adamkavičius ir Raimondas Mieželis.

Dr. Robert Heaven ir jo žmona Dr. Ethel Young-Heaven iš Los Angeles, Californijos buvo atvykę Chicagoj praleisti Kalėdas. Svečiavosi pas savo tėvus Ethel ir Kazimierą Palonius. Gydytojų pagerbimui Paloniai savo namuose surengė pokylį, kuriame dalyvavo artimieji ir draugai.

Juozas Puodžiūnas, motelių savininkas Chicagoje, sekančią vasarą keliaus už Geležinės uždangos. Jis atlankysis ir savo sesutę, kuri gyvena Vilniuje ir pamatysiąs, kaip Lietuvos sostinėje žmonės gyvena. P. B.

John Pakel, Sr. su savo šeima grįžo iš Havajų salų, kur praleido rudens atostogas. Žiemos atostogas praleis Floridoje, kur išvyks vasario mėnesio pradžioje, o vasara praeis prie nuosavo poplūdių, didžiuliame darže, Chicagojos priemiestyje, kur vaisiai auga ir gėlės žydi. F. B.

Dan Kuraftis ir jo žmona sausio mėnesį išvyks penkiau savaitę atostogoms į Floridą.

Julia ir Al. Pupeliai, gyv. Cicerioje. Prieš pat Kalėdas, dienos metu vagys įsibrovė į namus, pasiėmė \$125 tėvų ir \$25 sūnaus pinigų. Jų sūnus Jeami pinigus buvo susitaupęs parduodamas laikraščius. Aišku, vagims buvo linksmos Kalėdos.

Chicagos lietuvių evangelikų reformatų parapijos salė 1942 No. Spaulding Ave. gruodžio 28 d. H. Dilenės, kitų ponų, E. Dilytės ir D. Tilindytės rūpesčiu buvo surengta vaikams Kalėdų eglaitė. Vaikučiai gavo dovanų, o už tai paskambino kias pianu, kas kanklėmis, kas padeklamavo gražių patriotinių eilėraščių apie jų nematytą tėvynę — Lietuvą. Vėliau buvo bendra suaugusių ir vaikučių kavutė. Kalėdų senelio pareigas vykusiai atliko stud. Jonas Mikelėnas.

Julius Slavenas, studijuojas socialinius mokslus Illinois universitete Urbanoj, prieš kurį laiką buvo atvykęs į Chicagoj ir atliko 2 mėnesių mokytojo praktiką Arlingtono aukštesniojo mokykloje. Bakalauro laipsnį jis mano gauti sausio mėn. 1959 m.

Ronaldas Rimantas Slavenas, atitarnavęs 3 metus Dėdės Samo kariškojo tarnyboje parasiutininkų dalyse Amerikoje ir Vokietijoje, grįžo į Chicagoj ir mano pradėti studijas Illinois universitete. Per savo tarnybos laiką jis padarė 26 šokimus su parašiu ir buvo 3 kartus sužeistas.

Vilniuje atidaryta visąjungtinė dailės paroda. Ji sudaryta iš 1957 metais Maskvoje parodytų jubiliejinės dailės parodos kūrinių. Išstatyta daugiau kaip 400 tapybos, skulptūros bei grafikos darbų, sukurtų įvairių sovietinių respublikų dailininkų. Jų tarpe yra V. Mackevičiaus "1919 metais Lietuvoje", A. Savicko "1926 m. gruodžio 27 rytmetį", kai kurie A. Zmuidžinavičiaus, A. Gudaičio ir kai kurių kitų Lietuvos dailininkų kūriniai. (Elta).

Redaktorai nėra tokie blogi žmonės

Po ilgesnės ligos mirė vienas redaktorius. Jo sutaupų šiaip taip užteko ligoninėje, tačiau apmokėti, bet graboriui nebeatliko.

Velionies draugas visą dieną vaikščiojęs, kolektuodamas redaktoriaus palaidojimui, vakare vos kojas bevilkdamas susitiko nepažįstamą ir tarė: "Trūksta dar vieno dolerio redaktoriui palaidoti. Ar negalėtum tą dolerį paaukoti?"

Nepažįstamasis ištraukė penkinę ir duodamas sako: "Štai, palaidokite jį bent penkis".

Kiek kare žuvo lenkų

Lenkijoje specialioji komisija nustatė, kad paskutiniojo II pasaul. karo rezultate žuvo 6,028,000 lenkų, tai esąs visas lenkų tautos penktadalis. Iš to skaičiaus betarpiškai kare žuvę 644,000, o 5,384,000 buvę išžudyti.

Lenkija per tą karą netekusi iš kiekvieno 1000 po 200 žmonių, Jugoslavija 108, Sovietų Rusija 30, Prancūzija 15, Anglija 8 ir JAV 1,4 žmogaus.

Paieškoma Julia Kulnys

nuolat gyvenanti 578 Norman St., Sudbury, Ontario, Canada, praeitą savaitę atvykusi pas savo seserį Barbarą Kulnys, 3143 N. Eastwood Ave., Chicago 25, Ill., išėjusi savo draugų aplankyti Marquette Parke ir dingusi. Juliją Kulnys arba ją pažįstančius ir žinančius, kur ji dabartinį metu yra, prašome darbo valandomis paskambinti Miss Barbarai Kulnys, Berkshire 7-7500, Extension 758, o nuo 6 valandos vak. skambinti Cornelia 7-2785. (Sk.).

Siųsdami siuntinius į Lietuvą

Žinokime, kad nuo 1959 metų sausio mėn. 1 d. galioja nauji muto tarifai, o taip pat yra pakeisti kai kurie išsiuntimo mokesčiai.

Pilnas informacijos ir patarimus siuntimo reikalu suteikia

World Parcel Service

3322 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel.: YArds 7-0677. Atmeta nuo 9 iki 6 val. vak., o pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9 val. vakaro. (J. Karvelio prekybos patalpose)

NEPAMIRSKIME SAVO ARTIMŲJŲ

Siunčiame siuntinius Jūsų atneštus ir pas mus sudarytus. Galite dapirkti šių medžiagų: 100% vilna, kostiumui medžiaga kainuoja tik \$12.25, 6 vyrišk. kostiumams su persiuntimu — tik \$59.00. Jūsų užsakymus siunčiame per Angliją, pigesni vaisiai. Pasitinkimas pigesnis, negu kitur. PATRIA GIFT PARCEL CO., 3305 So. Halsted St. Tel.: LaFayette 3-2021. Liusės sukleitų krautuvės patalpose. Nuo 9 iki 6. Pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9 val. vak. (Sk.).

PRANEŠIMAS

Chicagos Lietuvių
Draugijos metinis ir
50 metų sukaktuvinis
VAKARAS.

— įvyks —
1959 metų sausio 25 d.

Lietuvių Auditorijoje
3133 So. Halsted Street

Programoje: "Parduota Nuotaka" (The Bartered Bride) atliks PIRMYN CHORAS, vadov. K. Steponavičius.

Pradžią 4:00 val. po pietų.

Draugijos nariai ir svečiai kviečiami dalyvauti.

Skelbkitės "N-nose"

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos mėnesiniais išmokėjimais.

Dėl visų informacijų, kreipkitės!

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas

2202 W. Cermak Rd. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

MOTELIS, tik 6 metų, prie didelių kelių arti Chicago. Apie \$16,000 pajamų ir metus. \$72,000. A. Katilius.

VAKARUS nuo Marquette Pk. 4 m. gražus ir šviesus 4 kamb. mūr. Viršų galima įrengti 2 kamb.—šiluma jau yra. Gazo šildymas. 1½ auto garažas. 30 pėdų sklypas. Alum. langai. Netoli krautuvų ir susisiekimo. Nebrangus. Be to, savininkas duoda visą paskolą. A. Širutis.

MARQUETTE Pk. 2x5 ir 3 kamb. butas rūšyje. Alyvos karšto vandens šildymas. 2 auto mūr. garažas. Apšauga nuo potvynio. Alum. langai. Puikus pirkinys už \$33,500. B. Gerčius.

ARTI PARKO ir Maria High School puikus 12 metų 5 kamb. mūr. namas. Dvigubas garažas. \$22,250. A. Rėklaitis.

KALEDŲ DOVANA: Marquette Pk. 2 butų pop 6 kamb. mūr. su 2 autom. garažu. \$34,000. B. Liskus.

6 BUTAI PO 4 KAMB. mūr. namas. Art Leavitt ir 24-os. Pajamų \$300 ir mėn. \$18,500. A. Katilius.

ARTI BAZNYČIOS ir mokyklos tvirtas 7 kamb. mūr. bungalov Marquette Pk. Karšto vandens gazu šildymas. 2 auto garažas. Namas vadinu naujai remodeliuotas. \$21,000.

4 MEGAMŲJŲ—7 kamb. 10 metų mūr. arti Marquette Pk. Kilimai nuo sienos iki sienos. Gazo šiluma. Platus lotas. Tik \$25,500. B. Gerčius.

ARTI MARQUETTE Pk. rajono 5½ kamb. 1 metų mūr. bungalov. Viskas labai geram stovyje. Dvigubas garažas. \$20,000. A. Rėklaitis.

P. LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET Visi telefonai: WALbrook 5-6015

AR NAMUS PIRKTI, PARUOTI IR MAINYTI, TIK PER MUS JUMS PASISEKS SUTAUPYTI!

Kodėl nepatikrinti pas mus prieš investuojant ir kitur duodant parašą už didžiulę sumą pinigų?!

TALMAN REALTY SALES

2625 West 71st St. Chicago 29, Illinois REpublic 7-9400

Phone for your home REpublic 7-9400. — EVALDAS KURSIUS, vedėjas.

HELP WANTED — FEMALE Reikia Darbininkių

REIKIA moters 15 mėn. kūdikio priežiūrei. Gali gyventi vietoj arba ateiti. Dėl atlyginimo susitarsime. Telefonuoti tarp 4 ir 7 val. vakaro HEmlack 4-2870

LIETUVIŠKAM RESTORANUI reikia padavėjų. Telefonuoti SE 3-8666

RENTING IN GENERAL Nuomos

NEMOKAMAI PATARNAVIMAS ISNUOMAVIMUI Turime laukiančiųjų skambinti greitai patarnavimui skambinti PROspect 8-2233

BELL-VARPAS

5916 So. Western Ave.

REIKALINGI APARTMENTAI

TURIME gerus suomininkus. Saivininkams nereikia nieko mokėti. Telefonuoti bet kada. Noel Realty Co. 6001 So. Kedzie. PROspect 8-5553

ISNUOMOJAMAS kambarys vyrai ar

moteriai. 929 West 33rd St., pirmas aukštas iš fronto, įėjimas iš šono.

CONTRACTORS - BUILDERS Namų Statytojai ir Taisytojai

BUILDING, REMODELING CONTRACTOR

Nauji namai ir garažai, senų namų stogai, kamieniai, porčiai ir langai. Cemento ir mūro darbai, pleisteriavimas dažymas, tile idėjimas ir įvairūs kit darbai. Skambinkite:

LIUDAS TAUJENIS

2609 WEST 69th STREET HEmlack 4-5848

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

NAMŲ REMONTAS

(REMODELING) Atlieku cemento, karpentrio, mūrų ir kitus darbus. Iki \$2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarsime.

Dirbu Chicagoje ir priemiestiuose

PETRAS POCIUS

2515 WEST 42nd STREET GROvehill 6-7692 arba LAfayette 3-1209

Be vargo ir nebrangiai

Pasiųskite į Lietuvą pas mus arba Europoje sudarytus siuntinius su drabužiais, vaistais, maistu, akordeonais, mašinomis ir kt.

Bendrovės ved. P. Nedzinskas.

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 1 iki 7 (išskyrus penkt.), šeštadieniais nuo 9 iki 4. Kitu laiku tik susitarus.

OVERSEAS CARGO COMPANY

514 WEST 39th STREET Tel.: OAKland 4-9079

"NAUJENOS" PRANEŠA TEISINGAS ŽINIAS

REAL ESTATE - INSURANCE

2737 W. 43rd St. CL 4-2390

NORINTIEJI PARUOTI ar pirkti

nekilnojama turtą, kreipkitės į aktyvią ir rezultatus duodančią įstaigą. Pasiteiravę mūsų namų sąrašą, ištikinsite geras pirkiniais.

BELL - VARPAS

Real Estate, Insurance, Notary Public 5916 SO. WESTERN AVENUE PROspect 8-2233

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

PARDUODAMA SKALBYKLIA, 21 mašinos. Skambinkite RO 2-1791.

HALVAKS

8 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. —WEDNES, DECEMBER 31, 1958

KALEDINIS IŠPARDAVIMAS

Didelės nuolaidos žioms prekėms:

Radio \$12.25 ir brangesnių, Stereo garsų Televizijos setai ir Hi-Fi. Minkštos kėdės \$19.95 ir daugiau, 3 gabalų Parlor setas už \$189.95, 9x12 kilimai po \$19.95 ir daugiau, 9 gabalų Parlor grupė už \$189.95. Kas pirsks prekių už \$100.00 ar daugiau, tai gaus dovanų kalakutą.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. Roosevelt Road Tel.: SEEley 3-4711
Sekmadieniais atdara nuo 11:00 iki 4:30 po pietų.

8 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. —WEDNES, DECEMBER 31, 1958